

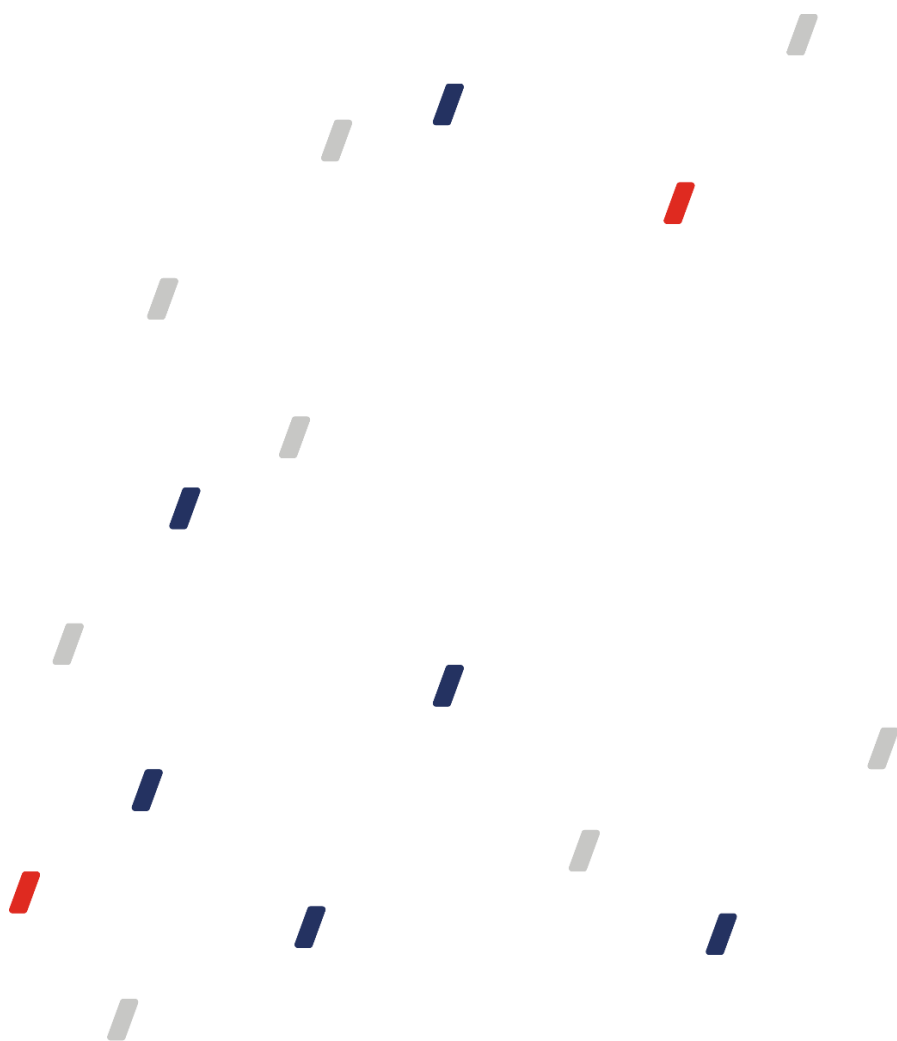
ENERGETICKÝ REGULAČNÍ VĚSTNÍK

ČÁSTKA 2/2025

- / Rozhodnutí podle článku 27 odst. 4 Nařízení Komise (EU) 2017/460 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn 1

ROZHODNUTÍ

**PODLE ČLÁNKU 27 odst. 4 NAŘÍZENÍ
KOMISE (EU) 2017/460 ZE DNE 16. BŘEZNA
2017, KTERÝM SE ZAVÁDÍ KODEX SÍTĚ
HARMONIZOVANÝCH STRUKTUR
PŘEPRAVNÍCH SAZEB PRO ZEMNÍ PLYN**

Obsah

1	POUŽITÉ POJMY A ZKRATKY	1
2	ÚVOD.....	3
3	PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ	3
4	SHRNUTÍ PŘÍPRAVY ROZHODNUTÍ	3
5	DOLOŽKA	4
6	NOVÉ USPOŘÁDÁNÍ TRHU S PLYNEM	4
6.1	Změny zdrojů a toků plynu pro zásobování Evropy	4
6.2	Změny ve struktuře rezervovaných přepravních kapacit	6
6.3	Změna role zásobníků plynu a uplatňovaná sleva za přepravu plynu do a ze zásobníků plynu	8
7	POPIS A ROZVOJ PŘEPRAVNÍ INFRASTRUKTURY ČR	8
7.1	Popis přepravní soustavy	8
7.2	Plynovod GAZELA.....	9
7.3	Plánovaný rozvoj soustavy 2026-2030	9
7.4	Připravenost přepravní soustavy na vodík	10
8	POPIS METODIKY STANOVENÍ REFERENČNÍCH CEN	11
8.1	Obecná východiska cenotvorby	11
8.2	Regulatorní režim a stanovení výnosů provozovatele přepravní soustavy na roky 2026 až 2030	12
8.3	Určování referenčních cen metodikou podle vzdálenosti vážené kapacitou (CWD) s rozdělením výnosů na vstup/výstup v poměru 50/50 a s uplatněním 50% tarifní slevy u zásobníků (čl. 8 NC TAR)	13
8.4	Cílový model.....	15
8.5	Regulační účet a jeho narovnávání	19
8.6	Odůvodnění souladu navrhovaného způsobu implementace s požadavky čl. 7 NC TAR	20
8.7	Důvody odmítnutí ostatních metodologií	20
8.8	Srovnání navržené metodiky (cílový model) s metodikou popsanou v čl. 8 NC TAR ...	20
9	ORIENTAČNÍ INFORMACE O POLOŽKÁCH UVEDENÝCH V ČL. 30 ODS. 1 PÍSM. A) NC TAR	20
9.1	Lokality vstupních a výstupních bodů	21
9.2	Vzdálenosti mezi vstupními a výstupními body	24
9.3	Předpokládaná smluvní kapacita ve vstupních a výstupních bodech.....	25
9.4	Množství a směr průtoku plynu pro vstupní a výstupní body.....	27
9.5	Znázornění struktury přepravní soustavy s přiměřenou úrovní podrobnosti	28
10	INFORMACE UVEŘEJŇOVANÉ NA ZÁKLADĚ ČL. 26 ODS. 1 PÍSM. A) BOD V) NC TAR	28
11	PŘEPRAVNÍ SAZBY ZALOŽENÉ NA KOMODITÁCH (VARIABILNÍ SLOŽKA CENY).....	29

11.1	Způsob stanovení variabilní složky ceny	29
11.2	Podíl povolených výnosů, který má být dle předpokladu těmito sazbami pokryt	30
11.3	Orientační přepravní sazby založené na komoditách.....	30
11.4	Korekce skutečných nákladů a výnosů u variabilní složky ceny	30
11.5	Srovnávací index přidělování nákladů u sazeb založených na komoditě	30
12	ROZDÍL V ÚROVNI PŘEPRAVNÍCH SAZEB V AKTUÁLNÍM OBDOBÍ A V OBDOBÍ, KTERÉHO SE METODIKA TÝKÁ.....	30
12.1	Zjednodušený model sazeb	31
13	PEVNÁ POUŽITELNÁ CENA	31
14	KONZULTACE V SOULADU S ČL. 28 NC TAR.....	31
14.1	Nastavení úrovně multiplikátorů.....	31
14.2	Nastavení úrovně sezónních faktorů a výpočtů uvedených v čl. 15 NC TAR	33
14.3	Úroveň slev uvedených v čl. 9 odst. 2 a v čl. 16 NC TAR	33

1 POUŽITÉ POJMY A ZKRATKY

ACER

European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators

CAA

Posuzování přidělování nákladů podle článku 5 NC TAR

CWD model, CWD metodologie

Metodika určování referenčních cen podle vzdáleností, vážených podle kapacity

DZK

Dynamisch zuordenbare kapacität – Dynamicky alokovaná kapacita

<https://www.gascade.de/fuer-unsere-kunden/transportkunden>

FZK

Feste, frei zuordenbare kapacität – Volně alokovaná kapacita (pevná)

<https://www.gascade.de/fuer-unsere-kunden/transportkunden>

FNB Gas

Organizace sdružující německé provozovatele přepravních soustav pro koordinaci technických záležitostí a koordinace jednotné pozice směrem k politické reprezentaci a veřejnosti

<https://fnb-gas.de/en/about-fnb-gas/>

Energetický zákon

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů

ERÚ

Energetický regulační úřad

Gazprom, GPE

Společnost Gazprom Export, LLC

HB

Hraniční bod

Metodika pro VI. RO

Metodika cenové regulace pro regulační období 2026–2030 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, pro elektroenergetické datové centrum, povinně vykupující a dodavatele poslední instance publikovaná Energetickým regulačním úřadem dne 27.02.2025

NC CAM

NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/459 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 984/2013

NC TAR

NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/460 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn

NET4GAS, provozovatel přepravní soustavy, PPS

Společnost NET4GAS, s.r.o., držitel výlučné licence na přepravu plynu v České republice

PDS

Provozovatel distribuční soustavy

PPZ

Zákazník přímo připojený k přepravní soustavě

PZP

Zásobník plynu

RAB

Regulační báze aktiv

Rozhodnutí podle NC TAR

Odůvodněné rozhodnutí podle čl. 27 odst. 4 NC TAR

Variabilní složka ceny

Poplatek za průtok plynu, který slouží pro pokrytí nákladů spojených s provozem kompresních a předávacích stanic a který není zahrnut do pevné složky ceny za rezervovanou kapacitu.

VIP

Virtuální hraniční bod¹

WACC

Referenční hodnota regulované míry výnosnosti

¹ Čl. 19 odst. 9 NC CAM

2 ÚVOD

Tento dokument obsahuje metodiku stanovení referenčních cen za službu přepravy plynu. Referenční ceny kalkulované podle této metodiky jsou v případě České republiky plánem na období pěti let od 01.01.2026 do 31.12.2030.

Obdobím platnosti sazeb ve smyslu čl. 3 bodu 23) NC TAR je jeden rok.

Obsah tohoto dokumentu je v souladu se závaznými ustanoveními NC TAR a zohledňuje změny, které nastaly v návaznosti na válku na Ukrajině, a jejich dopady na trh s plynem a na činnost přepravy plynu. Metodika minimalizuje negativní dopady na jednotlivé skupiny účastníků trhu s plynem v České republice a zajišťuje fungování kritické infrastruktury.

3 PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ

NC TAR ukládá vnitrostátnímu regulačnímu orgánu nebo provozovateli přepravní soustavy, aby v souladu s rozhodnutím daného vnitrostátního regulačního orgánu provedl úkony stanovené v čl. 5 odst. 1, čl. 26 odst. 1, čl. 27 odst. 1, čl. 29 a čl. 30 NC TAR.

ERÚ toto rozdělení kompetencí posoudil v kontextu platného legislativního rámce v České republice (dále také „ČR“) se závěrem, že bude z níže uvedených důvodů subjektem odpovědným za požadované úkony.

NC TAR je jako nařízení Komise EU přímo použitelnou součástí právního řádu ČR. Problematika upravovaná v NC TAR je dále ve vztahu k ERÚ stanovena zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a energetickým zákonem. V rámci právního řádu ČR je v otázce naplnění požadavků nařízení nutné vycházet především z ustanovení § 18e odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb. ERÚ má zákonem danou kompetenci v oblasti regulace cen v energetice a svěřovat sám sobě tuto kompetenci prostřednictvím rozhodnutí ve správním řízení je nejen nadbytečné, ale z hlediska ústavních principů dokonce nepřipustné.

Proto pokud je požadováním výsledkem rozhodnutí skutečnost, že činnosti podle NC TAR, které jsou předmětem rozhodnutí, vykonává v úplném rozsahu a výlučně ERÚ (jak požaduje zákon č. 526/1990 Sb. ve spojení s energetickým zákonem již nyní), pak platí, že nevydání rozhodnutí o uložení povinnosti provozovatele přepravní soustavy k provedení určité činnosti znamená, že uvedenou činnost (ze zákona) provede ERÚ. Pravidla všech tří uvedených předpisů se v daném případě ve své podstatě shodují s cílem zajistit smysl a účel NC TAR.

4 SHRUTÍ PŘÍPRAVY ROZHODNUTÍ

Dne 17.12.2024 byla zahájena konečná konzultace návrhu metodiky stanovování referenčních cen podle NC TAR, která bude platná pro roky 2026 až 2030.

Připomínky k návrhu bylo možné v souladu s pravidly uvedenými v NC TAR uplatnit do 18.02.2025. ERÚ obdržel připomínky od osmi subjektů, které byly v souladu s čl. 26 odst. 3 NC TAR dne 13.03.2025 zveřejněny včetně jejich shrnutí na stránkách ERÚ². Připomínky byly zároveň v anglickém překladu zaslány ACER.

ACER v souladu s čl. 27 odst. 3 NC TAR provedl analýzu konzultačního dokumentu včetně posouzení doručených připomínek. Ve stanovené lhůtě dvou měsíců po ukončení konzultace, tj. dne 17.04.2025, ACER zveřejnil závěry své analýzy.³

Akceptované připomínky byly zpracovány do tohoto rozhodnutí.

² <https://eru.gov.cz/zverejneni-pripominek-ke-konzultacnimu-dokumentu-podle-cl-26-narizeni-eu-2017460-1>

³ <https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER-Gas-Tariff-Report-Czech-Republic-2025.pdf>

5 DOLOŽKA

Veškeré předkládané informace a předpoklady vycházejí z informací dostupných v době vydání rozhodnutí. Tyto předpoklady budou aktualizovány prostřednictvím informací zveřejňovaných před zahájením období platnosti sazeb (čl. 30 NC TAR).

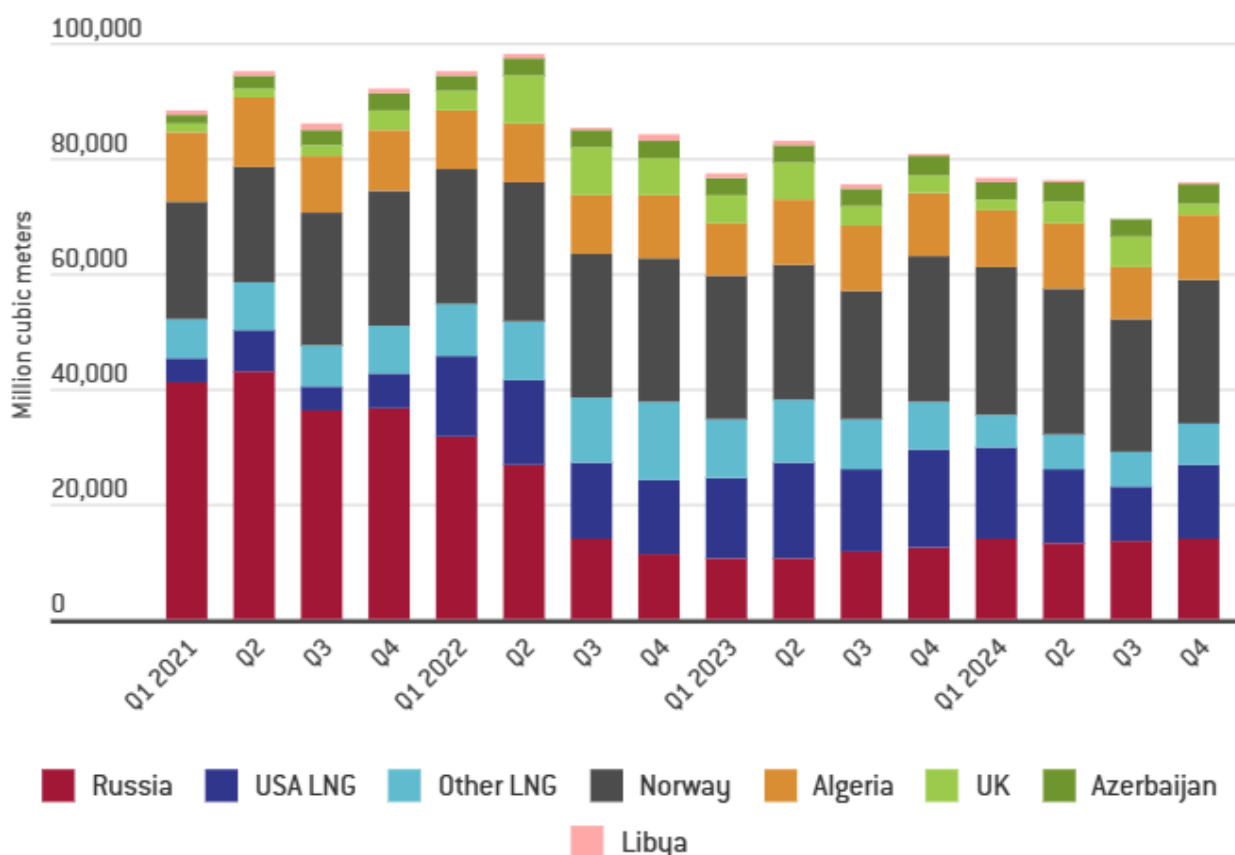
6 NOVÉ USPOŘÁDÁNÍ TRHU S PLYNEM

Proměna trhu s plynem, zaznamenaná od roku 2022 v důsledku dopadů války na Ukrajině, a přijímání nové energetické politiky EU v rámci REPowerEU s cílem poskytnout evropským zákazníkům bezpečnou, spolehlivou a dostupnou energii se stávají novým standardem pro energetické trhy v EU. Pokračující posilování energetické bezpečnosti a diverzifikace zdrojů plynu, stejně jako přechod na bezuhlíkové technologie je dosahováno skrze tržní, politická i regulatorní opatření s cílem dosažení stanovených milníků.

6.1 Změny zdrojů a toků plynu pro zásobování Evropy

Omezení závislosti EU na dodávkách fosilních paliv z Ruska je při přetrvávajícím konfliktu na Ukrajině pokračující politikou, jejíž dopady lze v období 2026-2030 nadále očekávat. Ukončení tranzitního kontraktu ruského plynu přes území Ukrajiny ke konci roku 2024, postupné dokončování infrastrukturních projektů napříč státy Evropské unie, ať už se jedná o dokončení přijímacích LNG terminálů, odstraňování úzkých míst infrastruktury pro navýšení tranzitních kapacit ve směru západ-východ nebo výstavba zcela nových propojení pro zásobení regionu střední a východní Evropy přinese své dopady právě v průběhu období do roku 2030. Změna ve skladbě zdrojů pro zásobování EU plynem od roku 2021 je patrná z následujícího grafu.

Graf 1 Zdroje plynu pro zásobování EU

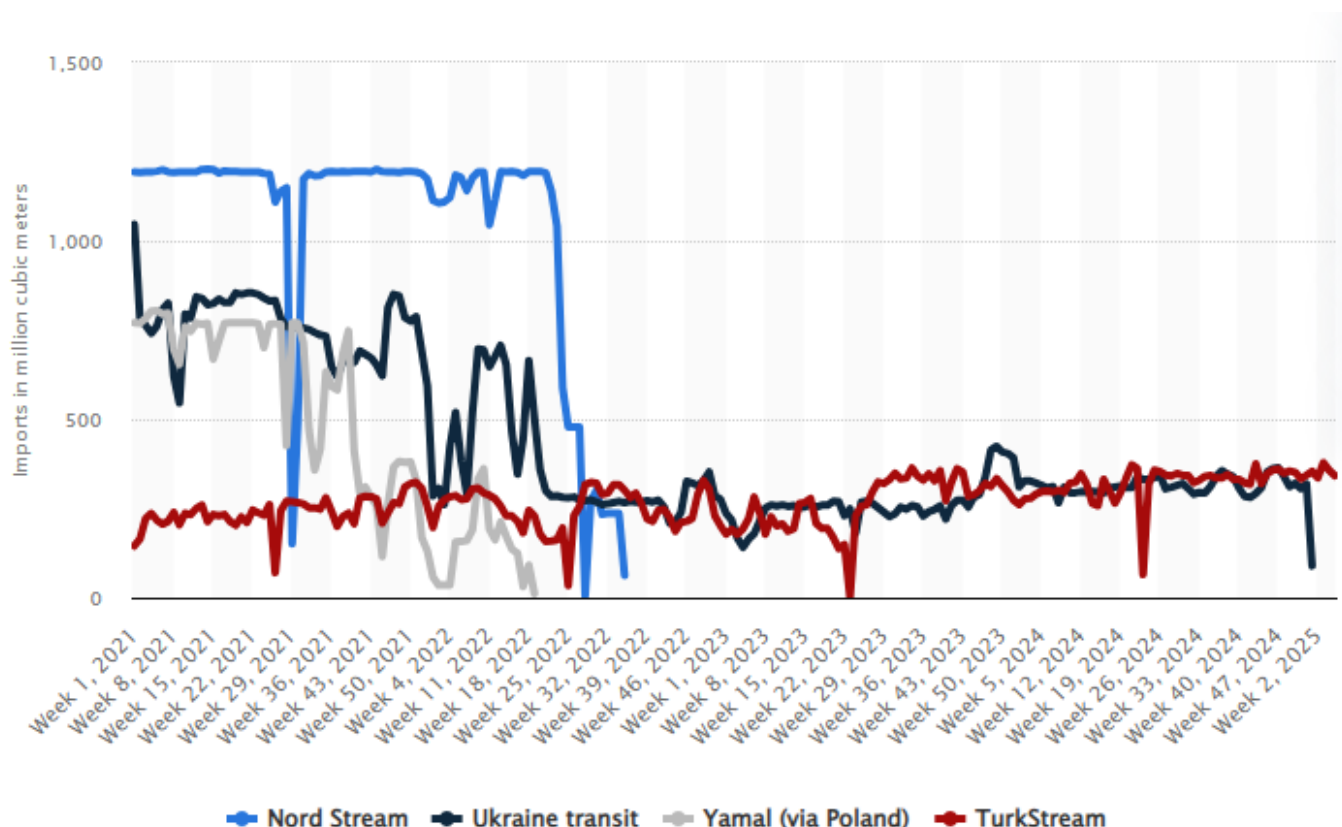
Zdroj: Bruegel AISBL⁴

⁴ <https://www.bruegel.org/dataset/european-natural-gas-imports>

Zatímco lze očekávat zásobování regionu střední a východní Evropy z nových směrů, je ve střednědobém horizontu nepravděpodobné obnovení zásobování západní a střední Evropy potrubním plynem z Ruska skrze poškozená potrubí plynovodů Nord Stream nebo obnovení tranzitního kontraktu přes plynovod Yamal Europe. Takový stav má pro přepravní soustavu České republiky negativní dopady v podobě snížení přepravy plynu mezi systémy. Ukončení tranzitního kontraktu přes Ukrajinu k 31.12.2024 přináší z pohledu české přepravní soustavy potenciál, že by do jisté míry mohlo být zásobování zemí střední a východní Evropy realizováno právě přes českou přepravní soustavu.

Změny v tocích plynu do Evropy a přes vstupní a výstupní body české přepravní soustavy od roku 2021 (resp. 2023) jsou patrné z následujících grafů.

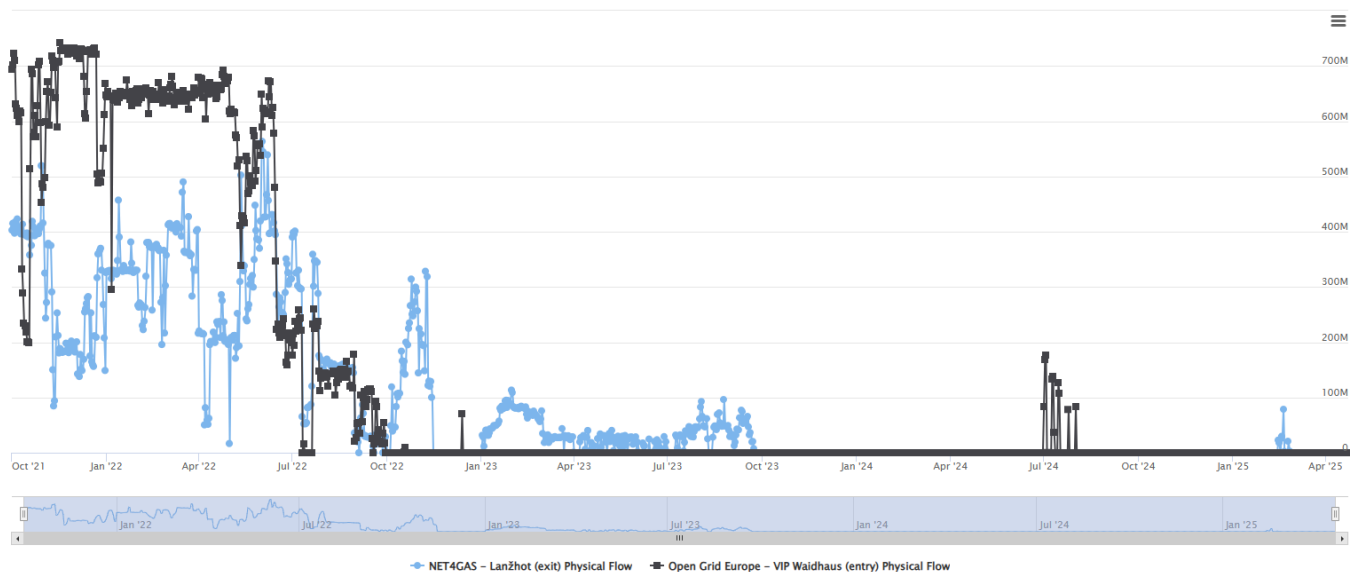
Graf 2 Dovoz plynu do EU a Velké Británie z Ruska týdně v letech 2021–2025 podle tras v mil. metrech kubických

Zdroj: statista.com⁵

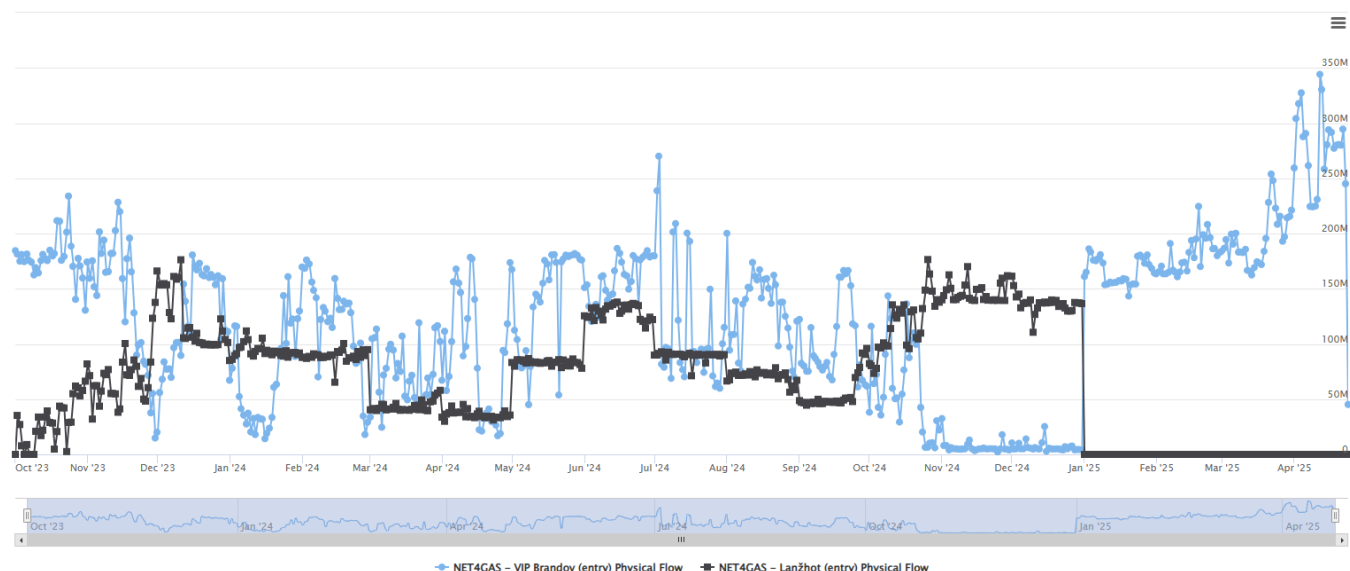
⁵ Inc. Statista; Statista Research Department (duben 2025); Online; Dostupné z <https://www.statista.com/statistics/1331770/eu-gas-imports-from-russia-by-route/>

Graf 3 Lanžhot a Waidhaus (výstupní body) – Denní fyzický tok v kWh/d, 01.10.2021 – 20.04.2025

Zdroj: ENTSOG⁶

Graf 4 Brandov a Lanžhot (vstupní body) – Denní fyzický tok v kWh/d, 01.10.2023 – 20.04.2025

Zdroj: ENTSOG⁷

6.2 Změny ve struktuře rezervovaných přepravních kapacit

Změny toků plynu v evropských přepravních soustavách měly dopad i na trh s přepravní kapacitou.

„Trh s kapacitou také od roku 2022 čelil strukturálním změnám: používání produktů krátkodobé rezervace kapacit se zvýšilo v reakci na pokračující přesměrování toků ze severozápadní Evropy na východ.“

⁶ Entso transparency platform; transparency.entso.eu; Online; Dostupné z

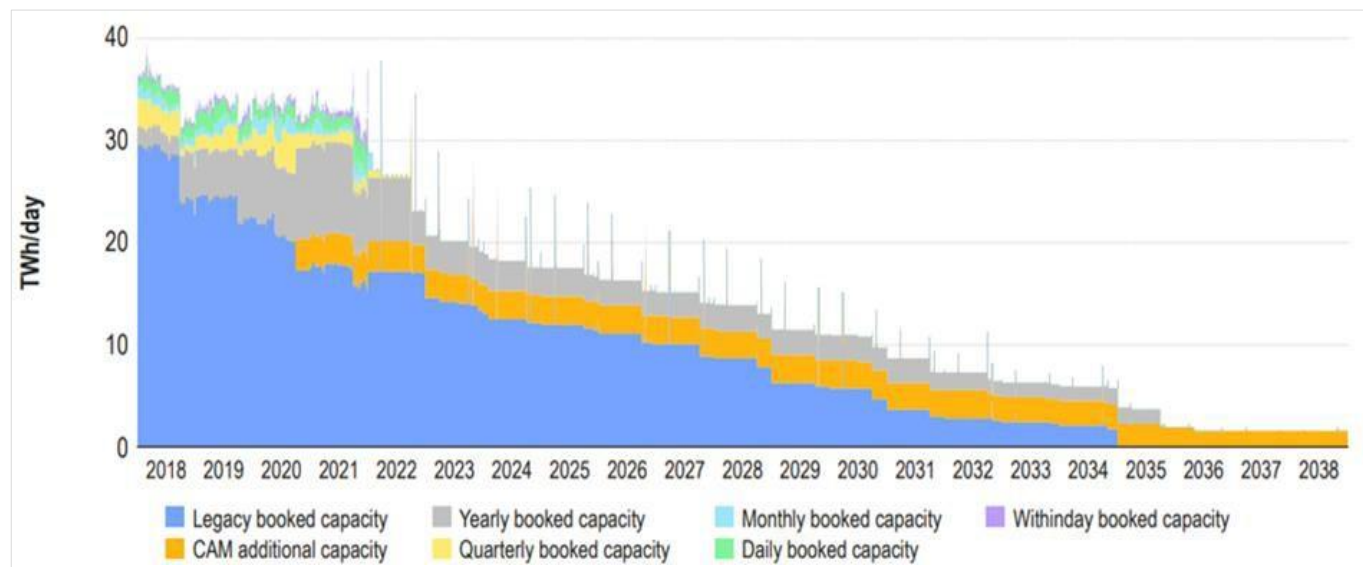
<https://transparency.entso.eu/#/points/data?from=2021-10-01&points=cz-tso-0001itp-00051exit%2Cde-tso-0009itp-00538entry>

⁷ <https://transparency.entso.eu/#/points/data?from=2022-08-31&points=cz-tso-0001itp-00051entry%2Ccz-tso-0001itp-00535entry>

To vyvolává potřebu upravit mechanismy přepravy plynu, když se objeví vyšší rozptyly mezi evropskými plynovými uzly a nastanou úzká hrdla, a stejně tak zmírnit dopady smluvního překročení kapacit v celé EU.⁸

Evropské závazky v oblasti klimatu přidělily plynu přechodnou roli při transformaci energetického sektoru směrem ke klimatické neutralitě a k vodíkovému hospodářství. V důsledku právních a regulačních požadavků, jako je balíček evropské taxonomie, vedl vývoj rezervované kapacity a vypršení platnosti dlouhodobých kapacitních smluv k nižší předvídatelnosti budoucích tranzitních toků, a to ještě před ruskou agresí na Ukrajinu. Pokračování tohoto trendu je patrné i na výsledcích aukcí ročních kapacitních produktů společnosti NET4GAS pro roky 2025 a dále, kdy nebyla zaznamenána žádná tržní poptávka po ročních produktech. Vývoj dlouhodobých a krátkodobých kapacitních smluv v EU znázorňuje Graf 5.

Graf 5 Vývoj rezervované kapacity v EU a vypršení platnosti stávajících kapacitních smluv v příslušných bodech CAM

Zdroj: ACER⁹

Podle analýzy agentury ACER: „Význam a struktura dlouhodobých smluv o dodávkách plynu do budoucna je důležitou otázkou, kterou je třeba přehodnotit. Navzdory skutečnosti, že dlouhodobé smlouvy v posledních letech poklesly a pravděpodobně tomu tak bude i nadále, takové historické smlouvy stále kryjí 80 % poptávky po plynu v EU (přibližně 40 % dlouhodobých smluv je podepsáno s Gazpromem).“⁹

Vysoký podíl dlouhodobých kapacitních smluv Gazpromu otevřel nové nejistoty a systémová rizika pro poskytovatele kapacit. Snížení objemu komoditních dodávek a porušení dlouhodobých termínovaných smluv o dodávkách plynu do Evropy ze strany Gazpromu narušilo fungování kapacitních trhů a zpochybnilo nastavení národních regulačních rámců, zejména v zemích postižených narušením koridoru pro dopravu plynu ze západního směru. Výše uvedený graf mj. uvádí vývoj rezervací kapacit od roku 2018 včetně dlouhodobých kontraktů GPE, kdy mnohé z nich již byly ukončeny (zejména tranzitní kapacity přes německou přepravní soustavu, vč. těch pro přepravu plynu do České republiky přes plynovody OPAL a EUGAL).

⁸ European Parliament, Study requested by the ITRE Committee, The Revision of the Third Energy Package for Gas, November, 2022.

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/734009/IPOL_STU\(2022\)734009_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/734009/IPOL_STU(2022)734009_EN.pdf), str. 59-60

⁹ ACER and CEER, 2022, Annual report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2021. Gas Wholesale Markets Volume. July 2022

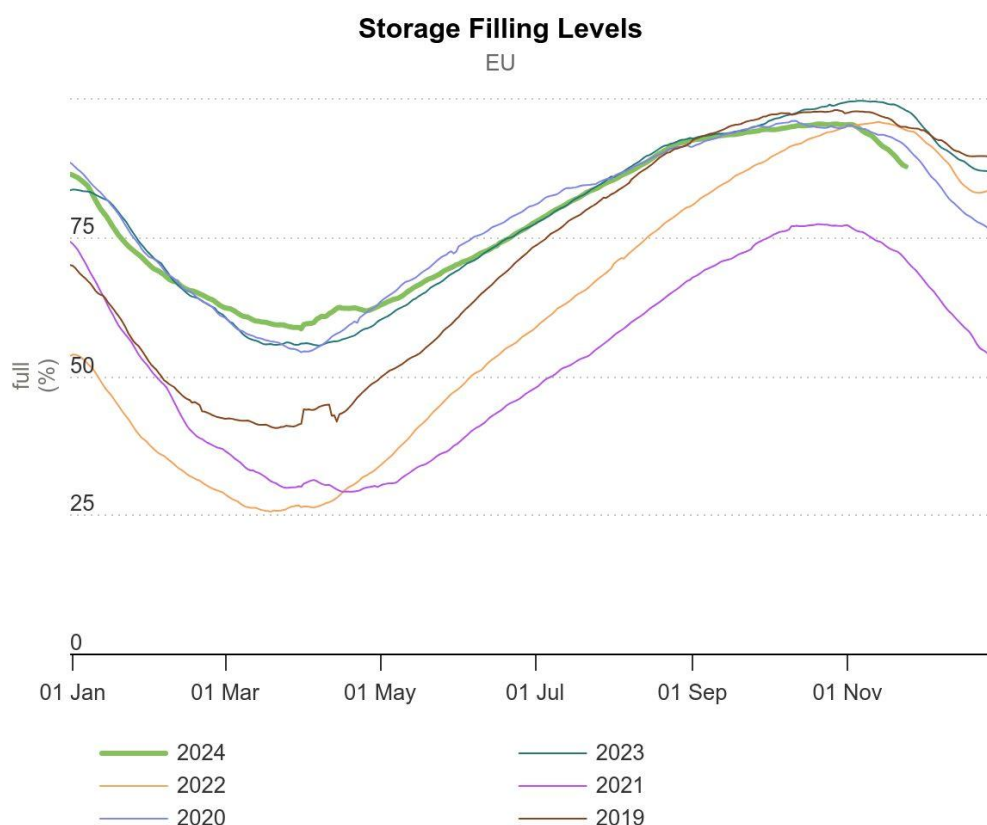
https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_Gas_Market_Monitoring_Report_2021.pdf

6.3 Změna role zásobníků plynu a uplatňovaná sleva za přepravu plynu do a ze zásobníků plynu

REPowerEU přinesl důraz na bezpečnost evropských dodávek energie před zimou 2022 i zvýšení významu zásobníků plynu. Lze konstatovat, že došlo k opětovnému vyzdvižení jejich přínosu pro bezpečnost dodávek plynu v období, kdy objemy toků plynu přes vstupní body nepokryjí spotřebu v dané lokalitě. Realizace legislativních opatření, jako je zavedení slev na tarify související s přepravou do a ze zásobníků plynu, primárně motivovala účastníky trhu k dosažení cílů urychleného plnění plynu do zásobníků, ale sekundárně přesunula alokaci příslušných nákladů přepravní soustavy na jiné body soustavy. ERÚ sledoval vývoj evropské úrovně slev z tarifů za přepravu do a ze zásobníků plynu a dne 10. 05. 2022 zveřejnil cenové rozhodnutí č. 2/2022, kterým na těchto místech zavedl 100% slevu. To bylo provedeno s využitím možnosti podle Nařízení (EU) 2022/1032 aktualizujícího Nařízení (ES) 715/2009 a v souladu s čl. 9 odst. 1 NC TAR, kde se počítalo se slevou ve výši nejméně 50 %, která se má uplatnit na tarify za přepravu podle kapacity ve vstupních bodech a výstupních bodech skladovacích zařízení. Před uplatněním této 100% slevy byla v České republice aplikovaná sleva ve výši 70 %.

Naplněnost zásobníků plynu v roce 2024 patří historicky k nejvyšším a zároveň k nejdříve dosaženým, což dokládá níže uvedený graf. Ke splnění milníků plnicích cíle dle Nařízení (EU) 2022/1032 dopomohla kombinace snížené spotřeby plynu napříč státy Evropské unie a příznivého počasí, které přineslo nadprůměrně teplou zimní sezónu 2023/2024.

Graf 6 Vývoj naplněnosti zásobníků plynu v EU

Zdroj: GIE – Gas Infrastructure Europe¹⁰

7 POPIS A ROZVOJ PŘEPRVNÍ INFRASTRUKTURY ČR

7.1 Popis přepravní soustavy

Přepravní soustava zahrnuje plynovody pro přepravu plynu o celkové délce cca 4 059 km se jmenovitými průměry od DN 80 do DN 1400 a se jmenovitými tlaky od 4 do 8,5 MPa.

¹⁰ <https://agsi.gie.eu/data-visualisation/filling-levels/EU>

Přepравní soustavu lze rozdělit do čtyř hlavních větví. Severní větev vede z Lanžhotu do Brandova/Hory Svaté Kateřiny, jižní větev z Lanžhotu do Rozvadova a západní větev propojuje větev severní s větví jižní v oblasti západních Čech. Ve východní části země pak tzv. moravská větev zajišťuje dodávky plynu do moravských regionů a napojuje se na polskou přepravní síť. Severní, jižní a západní větve jsou propojeny v klíčových rozdělovacích uzlech Malešovice, Hospozín a Přímá.

Plyn je na vstupu do a na výstupu z České republiky přejímán a předáván, tzn. objemově a kvalitativně měřen, na hraničních předávacích stanicích mezi Českou republikou a Slovenskem v Lanžhotě, mezi Českou republikou a Německem v Hoře Svaté Kateřiny, Olbernhau, Brandově (spolková země Sasko) a Waidhausu (spolková země Bavorsko) a mezi Českou republikou a Polskem je plyn měřen na polské straně v Cieszyň.

Plyn určený pro domácí spotřebu je po vstupu do České republiky prostřednictvím plynovodů dopravován přes vnitrostátní předávací stanice do jednotlivých distribučních soustav v jednotlivých regionech, k zákazníkům přímo připojeným k přepravní soustavě a do zásobníků plynu.

Požadovaný tlak v plynovodech je zajišťován pěti kompresními stanicemi, které se nacházejí na severní větvi v Kralicích nad Oslavou, Kouřimi a v Otvicích a na jižní větvi ve Veselí nad Lužnicí a v Břeclavi. Všechny kompresní stanice s výjimkou kompresní stanice Otvice jsou schopny obousměrného provozu. Celkový instalovaný výkon kompresorů je 281 MW.

Tabulka 1 Kompresní stanice přepravní soustavy a jejich výkony

Kompresní stanice	Otvice	Kralice nad Oslavou	Kouřim	Břeclav	Veselí nad Lužnicí
Počet turbosoustrojí a jejich jednotlivé výkony	3 x 8 MW	5 x 6 MW	5 x 6 MW	9 x 6 MW	6 x 6 MW
		2 x 13 MW	2 x 13 MW	1 x 16 MW	
		1 x 12 MW	1 x 12 MW	1 x 15 MW	
Instalovaný výkon	24 MW	68 MW	68 MW	85 MW	36 MW
Celkový instalovaný výkon pro přepravu	281 MW				

Zdroj: NET4GAS

7.2 Plynovod GAZELA

Plynovod GAZELA, který je propojen s plynovodem OPAL u obce Brandov a prostřednictvím hraniční předávací stanice Rozvadov-Waidhaus s přepravní soustavou MEGAL, byl v roce 2011 rozhodnutím ERÚ vyjmut z povinnosti umožnění přístupu třetích stran podle podmínek energetického zákona a z povinnosti vlastnického oddělení provozovatele přepravní soustavy ve smyslu § 67 energetického zákona, a to na období do 01.01.2035. Tuto skutečnost potvrdila Evropská komise v roce 2011 rozhodnutím o udělení výjimky z přístupu třetích stran podle čl. 36 směrnice 2009/73/ES.

7.3 Plánovaný rozvoj soustavy 2026-2030

Česko-polské propojení přepravních soustav

V průběhu nadcházejících let dojde k realizaci projektu umožňujícího obousměrný tok v lokalitě propojovacího bodu Český Těšín. Předmětem projektu Zpětného toku přes IP Český Těšín je v první fázi výstavba propojení o průměru DN 500 mezi plynovodem STORK I a PS Třanovice a v druhé fázi projektu výstavba kompresní stanice. V první fázi realizace projektu dojde k vytvoření možnosti odběru plynu z Polska pro dodávky českým zákazníkům v případě mimořádného stavu nouze a druhá fáze projektu zajistí přeshraniční pevnou technickou kapacitu. Předpokládaný termín zprovoznění první fáze je přelom roků 2025/2026 (již bylo přijato finální investiční rozhodnutí), předpokládaný rok zprovoznění druhé fáze je pak očekáván v roce 2028 (zatím bez finálního investičního rozhodnutí).

Realizací projektu dojde k naplnění povinnosti zajistit obousměrnou kapacitu na hraničním bodě Český Těšín (ač v první fázi pro směr z Polska jen v případě mimořádného stavu nouze) v souladu s nařízením (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. Realizace první fáze projektu přispěje primárně ke zvýšení bezpečnosti dodávek plynu pro potřeby regionu Severní Morava a realizace druhé fáze k posílení bezpečnosti dodávek plynu v širším významu, tj. pro celou Českou republiku. Po technické stránce je projekt koordinován provozovateli přepravních soustav v České republice (NET4GAS) a v Polsku (GAZ-SYSTEM S.A.).

Rozvojové aktivity v oblasti domácí spotřeby

Podle žádostí o připojení očekává provozovatel přepravní soustavy realizaci rozvojových projektů o celkové kapacitě 170 GWh/den. I v souvislosti s těmito rozvojovými projekty se očekává nárůst předpokládané spotřeby plynu na výrobu elektřiny a tepla a zejména v zimním období se očekává denní maximální spotřeba vyšší než v minulosti. Poměr denní maximální spotřeby a maximální denní výstupní kapacity z přepravní soustavy pro domácí spotřebu je uveden v Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy 2025-2034 v kapitole 8.2.¹¹

Kapacitní situace na hraničním propojovacím bodě s Německem

Vzhledem k aktuálním limitovaným možnostem dovozu plynu do Německa (zejména z důvodu přerušení dodávek plynu plynovodem Nord Stream) a dočasným infrastrukturním omezením německé přepravní soustavy směrem do České republiky je potřeba dlouhodobé plány bezpečnosti zásobování středoevropského regionu odvíjet primárně od kapacit nabízených z německé strany.

Dle kapacit zveřejněných na webových stránkách společnosti GASCADE je německá výstupní kapacita FZK na bodu VIP Brandov od 01.10.2024 stanovena ve výši 268,8 GWh/d. Celková technická kapacita (vč. DZK) je pro plynárenský rok 2024/2025 stanovena ve výši cca 350 GWh/d, kdy byla oproti předchozímu plynárenskému roku snížena z hodnoty 1 657,8 GWh/d z důvodu ukončení nabídky DZK kapacit. Dodatečné kapacity budou společností GASCADE prodávány primárně ve formě produktů přerušitelné kapacity.

FNB Gas uvádí v Plánu rozvoje plynárenské soustavy 2022-2032 řadu projektů k posílení vnitřních přepravních kapacit ve směru ze západu na východ Německa. Z pohledu České republiky a celého CEE regionu (střední a východní Evropa) jsou nejpodstatnějšími projekty realizace posílení kompresní stanice Rehden a výstavba nové kompresní stanice ve Wittenburgu. Realizace obou těchto kompresních stanic umožní alokovat z německé strany více pevné FZK kapacity na VIP Brandov. Vybudování kompresní stanice Wittenburg, která je pro posílení kapacit směrem na východ klíčová, se ale podle zmíněného dokumentu nepředpokládá dříve než v roce 2028.

7.4 Přípravenost přepravní soustavy na vodík

V návaznosti na cíle Evropské vodíkové strategie a Zelené dohody pro Evropu a cíle a úkoly Vodíkové strategie ČR (aktualizace v roce 2024) je nezbytné předpokládat klíčovou roli provozovatele přepravní soustavy. Ta by měla reflektovat změny související s prosazováním dekarbonizačních cílů a cílů národního hospodářství. V budoucnu se dle Vodíkové strategie ČR očekává, že Česká republika bude muset dovážet vodík ze zemí, kde jsou podmínky pro výrobu obnovitelného vodíku výhodnější.

Ve střednědobém horizontu se předpokládá využití přepravní soustavy pro přepravu směsi zemního plynu a vodíku s ohledem na povinnosti vyplývající z unijní legislativy a skutečnosti, že někteří sousední zahraniční provozovatelé přepravních soustav předpokládají, že by se od roku 2026 mohla v jejich soustavě objevit směs plynů obsahující vodík až do výše 2 % objemu.

V dlouhodobém horizontu je pak cílem vytvoření dedikované infrastruktury pro přepravu čistého vodíku. Provozovatel přepravní soustavy se podílí na aktivitách, které se týkají přepravy vodíku, zejména zkoumá možnosti přeměny (tzv. repurposing) části stávající přepravní soustavy pro tyto účely.

Legislativní rámec

Příprava přepravní soustavy (její repurposing), resp. celé české plynárenské soustavy, na možnost přepravy vodíku vysokého stupně čistoty (tzv. čistého vodíku) si ovšem vyžádá také rozsáhlé legislativní změny, přípravu nového regulačního rámce a v neposlední řadě další výzkum technických možností současné plynárenské soustavy a jejích jednotlivých komponent.

Potřebné změny v platné legislativě započaly již na počátku roku 2024 zavedením definice vodíku jako plynného paliva v energetice do energetického zákona. Další legislativní úpravy mimo jiné vycházejí z účinného plynárenského dekarbonizačního balíčku¹², které blíže nastaví mantinely provozování vodíkových soustav, jsou očekávány v průběhu roku 2025. Ty by měly umožnit zahájit řízení o certifikaci

¹¹ https://www.net4gas.cz/files/rozvojove-plany/ntyndp25-34_cz_241206schvalen.pdf

¹² <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj> a <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>

provozovatele vodíkové přepravní soustavy, a tím defacto umožnit vznik entity, jejímž primárním cílem by byla činnost přepravy vodíku skrze a v rámci ČR.

Uvažovaná vodíková páteřní infrastruktura

Česká republika má díky své geografické poloze a existující přepravní infrastruktuře velký potenciál stát se významnou tranzitní zemí pro vodík, aniž by došlo k ohrožení přepravy zemního plynu pro zákazníky v České republice i mimo ni. Dle Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy 2025-2034 v současné době plánuje provozovatel přepravní soustavy tři projekty na repurposing části přepravní soustavy, které propojí v rámci České republiky největší hraniční propojovací body se sousedními státy. Konkrétně se jedná o VIP Brandov, VIP Waidhaus (propojení s Německem) a IP Lanžhot (propojení se Slovenskem). Jedná se o projekty:

- Česká vodíková páteřní infrastruktura ZÁPAD (HYD-N-1034),
- Česká vodíková páteřní infrastruktura JIH (HYD-N-990),
- Česká vodíková páteřní infrastruktura SEVER (HYD-N-1251).

Obrázek 1 Vodíková páteřní infrastruktura

Zdroj: NET4GAS

Na uvažovanou českou vodíkovou páteřní infrastrukturu navazuje plánovaná německá a slovenská vodíková infrastruktura. Projekty Česká vodíková páteřní infrastruktura ZÁPAD (HYD-N-1034) a JIH (HYD-N-990) byly mj. i proto v roce 2023 zařazeny na Unijní seznam projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu (Unijní seznam PCI/PMI), který obsahuje klíčové infrastrukturní projekty pro Evropu s přeshraničním přesahem.

V září 2024 byl Evropskou komisí zahájen proces přípravy nového Unijního seznamu PCI/PMI. Do 18.11.2024 probíhala výzva k podání žádostí kandidátských projektů na získání statusu projektu společného zájmu (PCI) nebo projektu ve společném zájmu (PMI). Projekty Česká vodíková páteřní infrastruktura SEVER (HYD-N-1251) a Česká vodíková páteřní infrastruktura ZÁPAD (HYD-N-1034) se uchází o zařazení na další seznam projektů PCI/PMI, jehož sestavení se očekává nejpozději 30.11.2025.

8 POPIS METODIKY STANOVENÍ REFERENČNÍCH CEN

8.1 Obecná východiska cenotvorby

Přetrvávající změny na plynárenském trhu EU pod vlivem geopolitických důvodů, které významně ovlivňují využití přepravního systému v ČR, způsobují, že:

- poměry rozdělování nákladů soustavy (nákladové alokační klíče) uplatňované do roku 2024 nadále nereflktují aktuální stav využití individuálních aktiv přepravního systému pro přepravu v rámci systému a přepravu mezi systémy, přičemž absence rezervací ročních pevných přeshraničních kapacit na plynárenský rok 2024/2025 prostřednictvím poslední aukce toto tvrzení jen podporuje,

- nejen stav ročních, ale i objemy krátkodobějších rezervací přeshraničních kapacit a jejich velmi nízká předvídatelnost v horizontu celého pětiletého období opravňují k přechodu na režim jediného výnosového stropu coby vhodného rámce regulace pro přepravní soustavu s převládajícím významem přepravy v rámci systému.

V případě poskytování služby přepravy plynu nelze korektně ocenit riziko spojené s historickými rezervacemi kapacit ze strany hlavního ruského zákazníka (GPE), které se již projevilo a s pravděpodobností blížící se jistotě se bude i nadále projevovat v podobě úmyslného neplnění přepravních smluv a úplného výpadku plateb, a tedy vede k nepokrytým nákladům přepravní soustavy a nedostatku finančních prostředků. Toto riziko lze vhodným způsobem diverzifikovat pouze s participací dalších uživatelů systému.

Na druhou stranu je však přirozené, že příjmy pocházející z případné faktické úhrady GPE závazků na základě právního vymáhání pohledávek budou do regulovaných cen navraceny.

Metodika referenčních cen CWD na základě reálných (a hrazených) smluvních/plánovaných kapacit je nejlepším řešením, jak reagovat na současnou situaci a jak správně diverzifikovat rizika. Je však třeba si uvědomit, že celkové nastavení regulačního rámce musí rovněž reflektovat možný budoucí vývoj toků plynu, který je nadále za současných podmínek velmi obtížné předvídat.

Rozhodnutí podle NC TAR (Energetický regulační věstník č. 3/2019 z 27. května 2019) účinné pro roky 2020-2024 položilo základy pro aplikaci metodiky CWD v rámci duálního přepravního systému (přeprava plynu v rámci systému/mezi systémy) a v rámci duálního regulačního režimu (výnosový strop/cenový strop) odpovídajícího dvěma samostatným nákladovým základnám. Toto nákladové oddělení a odchýlení se od standardního, v EU převažujícího systému jediného výnosového stropu, bylo motivováno historickým vývojem a dominantní tranzitní rolí českého přepravního systému. Zásady cenové regulace pro regulační období 2021-2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující pak následovaly Rozhodnutí podle NC TAR na roky 2020-2024 pouze s některými parametrickými změnami.

Rozhodnutí podle NC TAR na rok 2025 pracuje pouze s obdobím jednoho roku, a to zejména s ohledem na existující nejistotu budoucích tranzitních toků přes Českou republiku. ERÚ pro rok 2025 ponechal v platnosti duální režim regulace prostřednictvím výnosového stropu pro přepravu plynu zákazníkům v rámci systému a cenového stropu pro přepravu plynu zákazníkům mezi systémy. Na rozdíl od předchozího období byl však vzhledem ke změně situace zesílen význam režimu výnosového stropu vůči režimu cenového stropu (měřeno poměrem předpokládaných kapacit a regulovaných výnosů) a oba režimy byly propojeny systémem garance minimálních výnosů garantujících bezpečný a spolehlivý provoz soustavy pro poskytování služby přepravy plynu pro zákazníky v rámci systému i pro zákazníky mezi systémy.

ERÚ přihlédl k situaci, která následovala po vydání výše uvedeného Rozhodnutí podle NC TAR na rok 2025, zejména v oblasti vývoje skutečných rezervací kapacit a možnosti výskytu významné odchylky mezi pravděpodobnou rezervovanou kapacitou na rok 2025 a její plánovanou výší, a v souladu s avizovaným záměrem rozhodl o stanovení hodnoty příslušné garance minimálních výnosů a o jejím zahrnutí do regulovaných cen na rok 2025. Dodatečně rovněž rozhodl o tom, že veškeré výnosy z přepravy převyšující úroveň garance, včetně těch dosažených v režimu cenového stropu, budou prostřednictvím regulačního účtu započteny v roce 2027 ve prospěch zákazníků. Výsledkem uplatnění tohoto režimu je zajištění dostatečných finančních prostředků pro provoz a údržbu přepravní soustavy a ochrana domácích zákazníků před hrazením veškerých nákladů celé přepravní soustavy.

Metodika stanovení referenčních cen je platná pro období 2026-2030, tedy na stejné období jako je schválena nová národní regulační perioda.

8.2 Regulatorní režim a stanovení výnosů provozovatele přepravní soustavy na roky 2026 až 2030

Jako regulatorní režim pro přepravu plynu, který zaručí i v nepříznivé situaci nízkých toků úhradu nákladů potřebné kritické infrastruktury, byl zvolen režim výnosového stropu tedy režim s existencí regulačního účtu.

K přechodu na plnohodnotný režim jediného výnosového stropu s uznáním veškerého majetku a odpisů přepravní soustavy do regulovaných cen však dojde až v roce 2030. V období 2026-2029 nebude do tohoto režimu zahrnuta celková účetní zůstatková hodnota majetku ani celková hodnota odpisů, ale

v jednotlivých letech na ně bude uplatněn tzv. koeficient redukce výnosů. Tato redukce výnosů bude zohledněna v příslušném CWD modelu. S plánovanými předpoklady vyšších budoucích odpisů, než investic tak uplatnění koeficientu redukce výnosů v kombinaci se snižováním zůstatkové hodnoty majetku bude příznivě působit na stabilitu regulovaných cen v celém období. Zvolený systém zajistí, že v případě nízkých toků plynu mezi systémy bude provozovateli přepravní soustavy poskytnuta jistota přiměřených výnosů k úhradě nákladů infrastruktury a zajištěna jeho finanční stabilita, s níž je úzce spojeno plnění povinností zajistit bezpečný, spolehlivý a hospodárny provoz, údržbu, obnovu a rozvoj přepravní soustavy. Na druhou stranu budou veškeré výnosy z přepravy plynu mezi systémy zahrnuty do regulačního účtu, včetně příjmů ze sporných řízení vedených s GPE.

Stanovení regulovaných povolených výnosů vychází z Metodiky pro VI. RO. Mezi výchozí předpoklady tvorby regulovaných povolených výnosů pro činnost přepravy plynu na období 2026 až 2030 pro výpočet přepravních sazeb uvedených v tomto dokumentu patří:

- povolené výnosy vycházejí z plánované zůstatkové hodnoty aktiv, plánovaných odpisů a povolených nákladů vycházejících z 3letého klouzavého průměru historických provozních nákladů s aplikací faktoru efektivity a koeficientu dlouhodobého vyrovnání nákladů a z WACC aplikovaného na RAB,
- použití základní úrovně regulované výnosové míry (WACC) ve výši 6,90 % a jejího zvýšení o maximální hodnotu 1,50 % závislou na plnění motivačního schématu dle Metodiky pro VI. RO. Hodnota 1,50 % tak nemusí být v případě neplnění motivačních schémat ve skutečnosti dosažena.
- nastavení trajektorie celkových maximálních ročních povolených výnosů provozovatele přepravní soustavy s uplatněním koeficientu redukce výnosů, což povede spolu s plánovaným snižováním zůstatkové hodnoty majetku ke stabilitě regulovaných cen v celém období,
- rozdíl mezi celkovými (provozními a kapitálovými) náklady soustavy a stanovenou maximální výší ročních povolených výnosů jde k tíži provozovatele přepravní soustavy.

K problematice stanovení výnosů provozovatele přepravní soustavy směřovaly některé připomínky, které poukázaly především na jejich předpokládanou výši do roku 2030, požadovaly jejich snížení, resp. požadovaly, aby domácí zákazník nehradil větší podíl celkových nákladů přepravní soustavy než v minulosti a aby nedocházelo ke křížovému financování mezi jednotlivými skupinami zákazníků.

Výše výnosů do období roku 2030 představují vstupní parametr pro výpočet tarifů a jsou stanoveny podle již schválené a zveřejněné Metodiky na VI.RO. Způsob stanovení výše výnosů provozovatele přepravní soustavy tak není předmětem tohoto rozhodnutí. Posouzení, zda nedochází metodikou stanovení referenčních cen k nepřiměřenému křížovému financování a k diskriminaci některých uživatelů soustavy, je obsahem analýzy, kterou k návrhu metodiky zpracoval ACER. Podle závěrů této analýzy je metodika stanovení referenčních cen na roky 2026-2030 v této oblasti plně v souladu s NC TAR.

8.3 Určování referenčních cen metodikou podle vzdálenosti vážené kapacitou (CWD) s rozdělením výnosů na vstup/výstup v poměru 50/50 a s uplatněním 50% tarifní slevy u zásobníků (čl. 8 NC TAR)

V souladu s požadavky NC TAR je součástí odůvodněného rozhodnutí výpočet referenčních cen podle čl. 8 NC TAR pro možnost porovnání se zvoleným (cílovým) modelem. Výpočet referenčních cen podle čl. 8 NC TAR je založen na těchto předpokladech:

- stavebními bloky celkových výnosů za přepravu plynu v rámci systému a přepravu plynu mezi systémy jsou provozní náklady, odpisy a zisk stanovené na základě Metodiky pro VI. RO;
- použití metodiky určování referenčních cen podle vzdálenosti, vážené podle kapacity (CWD) s rozdělením výnosů 50/50 na vstupní a výstupní body;
- uplatnění 50% slevy na sazby za přepravu plynu do a ze zásobníků plynu.

Za uvedených podmínek vstupy pro cenotvorbu ve zvoleném období vypadají následovně:

Tabulka 2 Vstupy pro cenotvorbu

Výnosy [mil. Kč]	2026	2027	2028	2029	2030
Celkové regulované povolené výnosy	5 753	6 073	6 386	6 554	6 501

Předpokládané průměrné smluvní kapacity [MWh/den/rok]	
ENTRY	2026-2030
VIP Brandov	166 247
VIP Lanžhot	109 120
VIP Waidhaus	0
Český Těšín	0
Zásobníky plynu (CZ)	153 033
CELKEM	428 400
Entry hraniční body v rámci systému	264 567
Entry hraniční body mezi systémy	10 800

Předpokládané průměrné smluvní kapacity [MWh/den/rok]	
EXIT	2026-2030
VIP Brandov	0
VIP Lanžhot	6 000
VIP Waidhaus	0
Český Těšín	4 800
PDS+PPZ	815 603
Zásobníky plynu (CZ)	130 771
CELKEM	957 174

Zdroj: ERÚ

Následující Tabulka 3 uvádí orientační referenční ceny a související výnosy po vyrovnání sazeb v rámci výstupních bodů provozovatelů distribučních soustav, včetně přímo připojených uživatelů k přepravní soustavě (homogenizace dle čl. 6 odst. 4 písm. b) NC TAR), které vypadají takto:

Tabulka 3 Referenční ceny a související výnosy

Referenční ceny [Kč/MWh/den/rok]					
ENTRY	2026	2027	2028	2029	2030
VIP Brandov	7 844,40	8 280,50	8 707,63	8 936,96	8 865,37
VIP Lanžhot	5 830,94	6 155,10	6 472,60	6 643,06	6 589,85
VIP Waidhaus	9 450,87	9 976,27	10 490,87	10 767,17	10 680,92
Český Těšín	1 687,30	1 781,10	1 872,97	1 922,30	1 906,90
Zásobníky plynu (CZ)	3 058,11	3 228,12	3 394,64	3 484,04	3 456,13

Referenční ceny [Kč/MWh/den/rok]					
EXIT	2026	2027	2028	2029	2030
VIP Brandov	6 107,43	6 446,96	6 779,51	6 958,06	6 902,32
VIP Lanžhot	3 691,65	3 896,88	4 097,89	4 205,81	4 172,12
VIP Waidhaus	4 800,41	5 067,28	5 328,67	5 469,01	5 425,20
Český Těšín	6 154,14	6 496,27	6 831,37	7 011,28	6 955,12
PDS+PPZ	3 691,13	3 896,33	4 097,32	4 205,22	4 171,54
Zásobníky plynu (CZ)	2 157,79	2 277,75	2 395,24	2 458,32	2 438,63

Výnosy [mil. Kč]					
2026	2027	2028	2029	2030	
Výnosy na vstupních bodech	2 408	2 542	2 673	2 744	2 722
Výnosy na výstupních bodech	3 344	3 530	3 712	3 810	3 780
Celkové výnosy [mil. Kč]	5 753	6 073	6 386	6 554	6 501
Výnosy pro užití v rámci systému	5 625	5 938	6 244	6 408	6 357
Výnosy pro užití mezi systémy	128	135	142	146	144

CAA test (čl. 5 NC TAR)					
2026	2027	2028	2029	2030	
Cost driver Intra	328 035 934	328 035 934	328 035 934	328 035 934	328 035 934
Cost driver Cross	6 888 606	6 888 606	6 888 606	6 888 606	6 888 606
Ratio Intra	17,1473	18,1006	19,0343	19,5356	19,3791
Ratio Cross	18,5549	19,5875	20,5978	21,1403	20,9710
Srovnávací index přidělování nákladů	7,9 %	7,9 %	7,9 %	7,9 %	7,9 %

Zdroj: ERÚ

Srovnávací index přidělování nákladů na kapacitu podle čl. 5 odst. 1 písm. a) bod iv) NC TAR dosahuje v této variantě hodnoty 7,9 %, což je v souladu s požadavkem NC TAR na maximální hodnotu tohoto indexu ve výši 10 %.

8.4 Cílový model

Pro účely cílového modelu jsou využity předpoklady z kapitoly 8.3 popisující model s rozdělením výnosů na vstup/výstup v poměru 50/50 a s uplatněním 50% slevy na sazby za přepravu plynu do a ze zásobníků plynu. Níže jsou uvedeny pouze dílčí změny oproti tomuto modelu.

Cílem dalšího postupu je určit takové rozdělení výnosů a upravit model tak, aby byly naplněny i další cíle reflektující národní specifika.

Dalším cílem pro stanovení metodiky referenčních cen je hledání takového rozdělení výnosů mezi vstupní a výstupní body, které naváže na uplatněné rozdělení výnosů v předchozích obdobích a tím zachová určitou cenovou kontinuitu se stávajícími cenami (tj. mezi roky 2026 a 2025) ale zároveň, aby se toto rozdělení více přiblížilo hodnotám uplatňovaným v ostatních evropských zemích¹³. Úroveň rozdělení výnosů mezi vstupní a výstupní body je proto stanovena ve výši 15 % vůči 85 %. Rozdělení výnosů mezi vstupní a výstupní body, vedoucí mimo jiné ke zdvojnásobení ceny za rezervovanou přepravní kapacitu na vstupním hraničním bodě Brandov, bylo připomínkováno v konzultačním procesu, kde bylo upozorněno na možné negativní dopady na český plynárenský trh. Připomínkující navrhol, aby bylo zvoleno takové rozdělení výnosů, které zvýší cenu na vstupním hraničním bodě Brandov maximálně o inflaci. Připomínkující dával navržené zvýšení ceny na vstupním hraničním bodě Brandov do souvislosti se zrušením tzv. „Gas Storage Levy“, kdy zvýšení ceny na vstupním hraničním bodě Brandov jde ve svém dopadu proti zrušení Gas Storage Levy. Navíc se zvýšení ceny dle připomínkujícího promítne ve zvýšení ceny na velkoobchodním trhu s plynem a zvýší se spread mezi českým a německým trhem. Dále připomínkující požadoval informovat o zamýšleném zvýšení ceny na vstupních hraničních bodech v dostatečném předstihu.

Přestože navýšení ceny o 100 % na vstupním hraničním bodě Brandov se může jevit jako příliš vysoké, jedná se o zvýšení ceny přepravy plynu do ČR o cca 3 Kč/MWh, což odpovídá 0,12 EUR/MWh. Pro srovnání zmiňovaný a již zrušený německý poplatek Gas Storage Levy byl ve výši 2,5 EUR/MWh. Přestože ERÚ nezpochybňuje možný dopad na spread mezi německým a českým trhem, je volatilita tohoto spreadu za uplynulé období významně vyšší než dopad navrženého zvýšení ceny za vstup do ČR o 0,12 EUR/MWh. ERÚ o zamýšleném zvýšení rozdělení výnosů mezi vstupní a výstupní body informoval již v květnu 2024 v Rozhodnutí podle NC TAR pro rok 2025¹⁴. K poměru rozdělení výnosů na vstupní a výstupní body se ve své analýze věnuje ACER a konstatuje, že i přes zvýšení zůstává podíl výnosů alokovaných na vstupní body v ČR nízký.

ERÚ dále navrhl snížit slevu na sazby za rezervaci přepravní kapacity do a ze zásobníků plynu ze 100 % na 80 %. Tento návrh byl široce připomínkovaný téměř všemi připomínkujícími s požadavkem na zachování slevy v současné výši, tedy 100 %. Připomínkující ve svých připomínkách především zmiňovali obavy z toho, že jakékoliv zpoplatnění přepravy plynu do a ze zásobníků sníží motivaci ukladatelů k jejich využívání, což může ohrozit jejich naplňování a tím snížit bezpečnost dodávek pro české zákazníky. ERÚ na základě předložené argumentace těmto připomínkám vyhověl, a i pro následující období stanovuje slevu na sazby za rezervaci přepravní kapacity do a ze zásobníků plynu ve výši 100 %. Situace na trhu s plynem a skladovací kapacitou bude pravidelně vyhodnocována a v průběhu let 2026-2030 může být výše slevy přehodnocena a upravena na základě uskutečněné konzultace podle pravidel uvedených v NC TAR. Do budoucna je cílem ERÚ stanovit slevu na sazby za rezervaci přepravních kapacit do a ze zásobníků tak, aby více reflektovala náklady, které uživatelé přepravní soustavy touto přepravou vyvolávají. V souladu s čl. 9 odst. 1) se tato sleva neuplatní při přeshraničním využití zásobníku plynu.

Rozdělení výnosů souvisejících s poskytnutím 100 % slevy je alokováno na výstupní body soustavy uživatelů v rámci systému i mezi systémy. Celkově dochází z poskytnuté slevy k realokaci výnosů na výstupní hraniční a výstupní domácí body soustavy v celkové výši 1 040 mil. Kč, která je v cílovém modelu

¹³ ACER 2024, Key developments in European gas wholesale markets, dostupné online:

https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER_2024_MMR_Gas_Key_Development_s_Q3.pdf, str. 27

¹⁴ „ERÚ si je vědom relativně nízkého poměru rozdělení výnosů mezi vstupní a výstupní body ve srovnání s jinými státy EU, jak uvádí jedna z připomínek. Pro následující období začínající rokem 2026 nevylučuje navýšení tohoto poměru“

podle předpokládaných kapacit alokována do cen v rámci systému v objemu 1 022 mil. Kč a mezi systémy v objemu 18 mil. Kč.

Tabulka 4 uvádí výsledky a orientační referenční ceny podle cílového modelu po nastavení zvoleného poměru rozdělení výnosů na vstupní a výstupní body, po vyrovnání sazeb v rámci výstupních bodů provozovatelů distribučních soustav, včetně přímo připojených zákazníků k přepravní soustavě (homogenizace dle čl. 6 odst. 4 písm. b) NC TAR) a po aplikaci slevy na sazby za rezervaci přepravní kapacity do a ze zásobníků plynu.

Tabulka 4 Výsledky a orientační referenční ceny cílového modelu

Referenční ceny [Kč/MWh/den/rok]					
ENTRY	2026	2027	2028	2029	2030
VIP Brandov	2 317,88	2 446,74	2 572,95	2 640,71	2 619,56
VIP Lanžhot	1 722,94	1 818,72	1 912,54	1 962,90	1 947,18
VIP Waidhaus	2 792,56	2 947,81	3 099,86	3 181,50	3 156,02
Český Těšín	498,57	526,28	553,43	568,00	563,45
Zásobníky plynu (CZ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Referenční ceny [Kč/MWh/den/rok]					
EXIT	2026	2027	2028	2029	2030
VIP Brandov	10 330,12	10 904,40	11 466,89	11 768,88	11 674,61
VIP Lanžhot	6 244,07	6 591,19	6 931,19	7 113,73	7 056,74
VIP Waidhaus	8 119,44	8 570,82	9 012,93	9 250,30	9 176,20
Český Těšín	10 409,14	10 987,82	11 554,60	11 858,91	11 763,91
PDS+PPZ	6 243,19	6 590,27	6 930,22	7 112,73	7 055,76
Zásobníky plynu (CZ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy [mil. Kč]	2026	2027	2028	2029	2030
Výnosy na vstupních bodech	573	605	636	653	648
Výnosy na výstupních bodech	5 179	5 467	5 749	5 901	5 854
Celkové výnosy [mil. Kč]	5 753	6 073	6 386	6 554	6 501
Výnosy pro užití v rámci systému	5 643	5 957	6 264	6 429	6 377
Výnosy pro užití mezi systémy	110	116	122	125	124

CAA test (čl. 5 NC TAR)	2026	2027	2028	2029	2030
Cost driver Intra	328 035 934	328 035 934	328 035 934	328 035 934	328 035 934
Cost driver Cross	6 888 606	6 888 606	6 888 606	6 888 606	6 888 606
Ratio Intra	17,2018	18,1581	19,0948	19,5977	19,4407
Ratio Cross	15,9597	16,8469	17,7159	18,1825	18,0368
Srovnávací index přidělování nákladů	7,5 %	7,5 %	7,5 %	7,5 %	7,5 %

Zdroj: ERÚ

Srovnávací index přidělování nákladů na kapacitu podle čl. 5 odst. 1 písm. a) bod iv) NC TAR je v jednotlivých letech ve výši 7,5 %, což je v souladu s požadavkem NC TAR na maximální hodnotu tohoto indexu ve výši 10 %. Nejdůležitější vliv na výsledek indexu má zvolený poměr rozdělení výnosů mezi vstupní a výstupní body a zvolená výše slevy za přepravu plynu do a ze zásobníků plynu.

Nařízení ve svém článku 6 odst. 4 písm. a) NC TAR umožňuje výsledné sazby upravit podle srovnávacích rozborů tak, aby výsledné hodnoty dosáhly konkurenční úrovně referenčních cen. Na základě dostupných informací ze zveřejněných rozhodnutí a proběhlých konzultací v okolních státech přikročí Energetický regulační úřad k využití této možnosti a pro rok 2026 upraví ceny na výstupních hraničních bodech následovně:

Tabulka 5 Úroveň referenčních cen na výstupních hraničních bodech po aplikaci čl. 6 odst. 4 písm. a) NC TAR

Referenční ceny [Kč/MWh/den/rok]	
EXIT	2026
VIP Brandov	7 000,00
VIP Lanžhot	3 600,00
VIP Waidhaus	7 000,00
Český Těšín	5 500,00

Cena na výstupním hraničním bodě Český Těšín byla předmětem jedné z připomínek obdržených v rámci konzultačního procesu. Připomínkující požadoval její snížení z hodnoty uvedené v konzultaci pro rok 2026 (9 609,38 Kč/MWh/den) na konkurenceschopnou úroveň. Stanovené ceny na základě srovnávacích rozborů vyhovují této připomínce a snižují náklad na přepravu plynu do Polska, jak požaduje připomínkující.

Srovnávací rozborry podle čl. 6 odst. 4 písm. a) NC TAR

Srovnání je provedeno pro konkurenční přepravní trasy pro přepravu plynu mezi Německem a Slovenskem a pro přepravu plynu do Polska. Pro vyhodnocení nákladovosti konkurenčních tras ERÚ využil dostupné výhledy cen za přepravu plynu přes hraniční body pro rok 2026 v Německu, na Slovensku, v Polsku a v Rakousku. V porovnání byly zohledněny veškeré náklady související s přepravou plynu, tzn. jak náklady související s rezervací přepravní kapacity, tak náklady související se samotnou přepravou plynu. Pro porovnání bylo uvažováno 90 % využití rezervované přepravní kapacity a náklady byly vyčísleny v EUR/MWh.

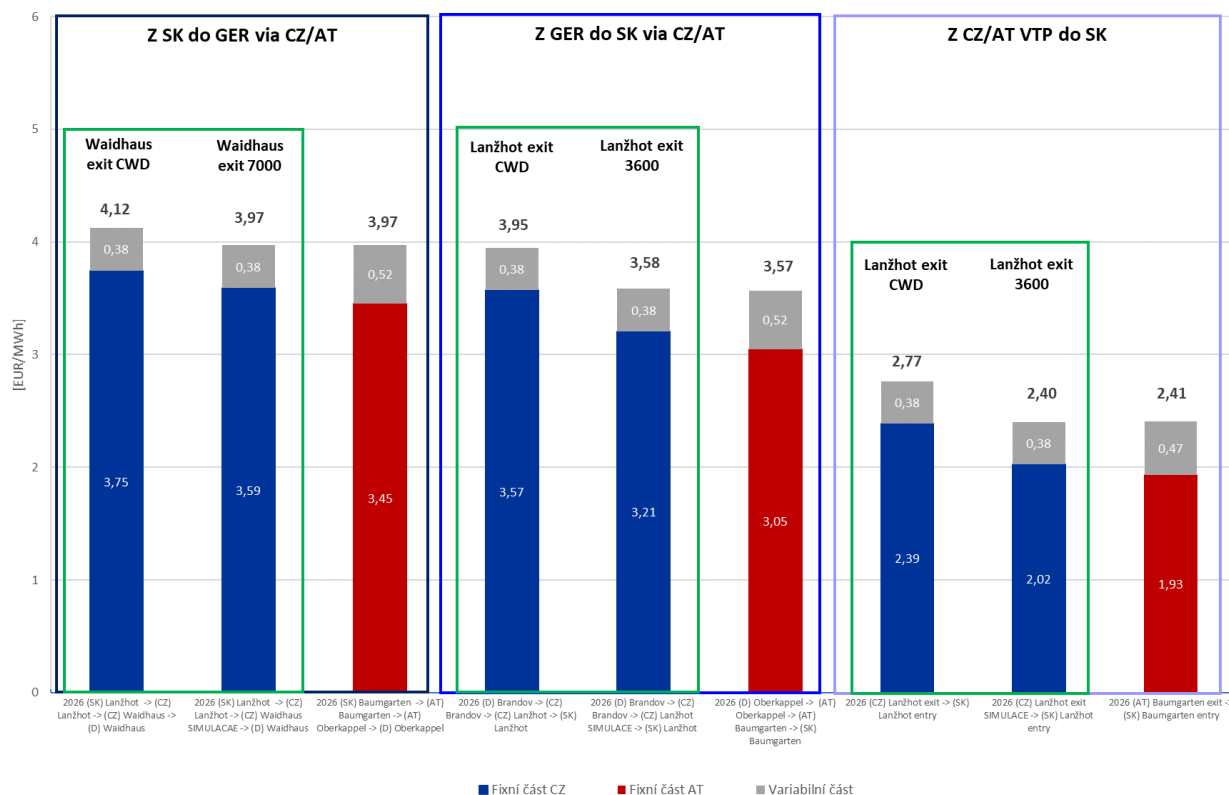
Vzhledem k tomu, že se v roce 2026 nepředpokládají vysoké rezervace ročních kapacitních produktů, je cenové srovnání zaměřeno především na výhodnost přepravy přes ČR pro denní a měsíční rezervace.

■ Přeprava plynu z Německa na Slovensko a v opačném směru

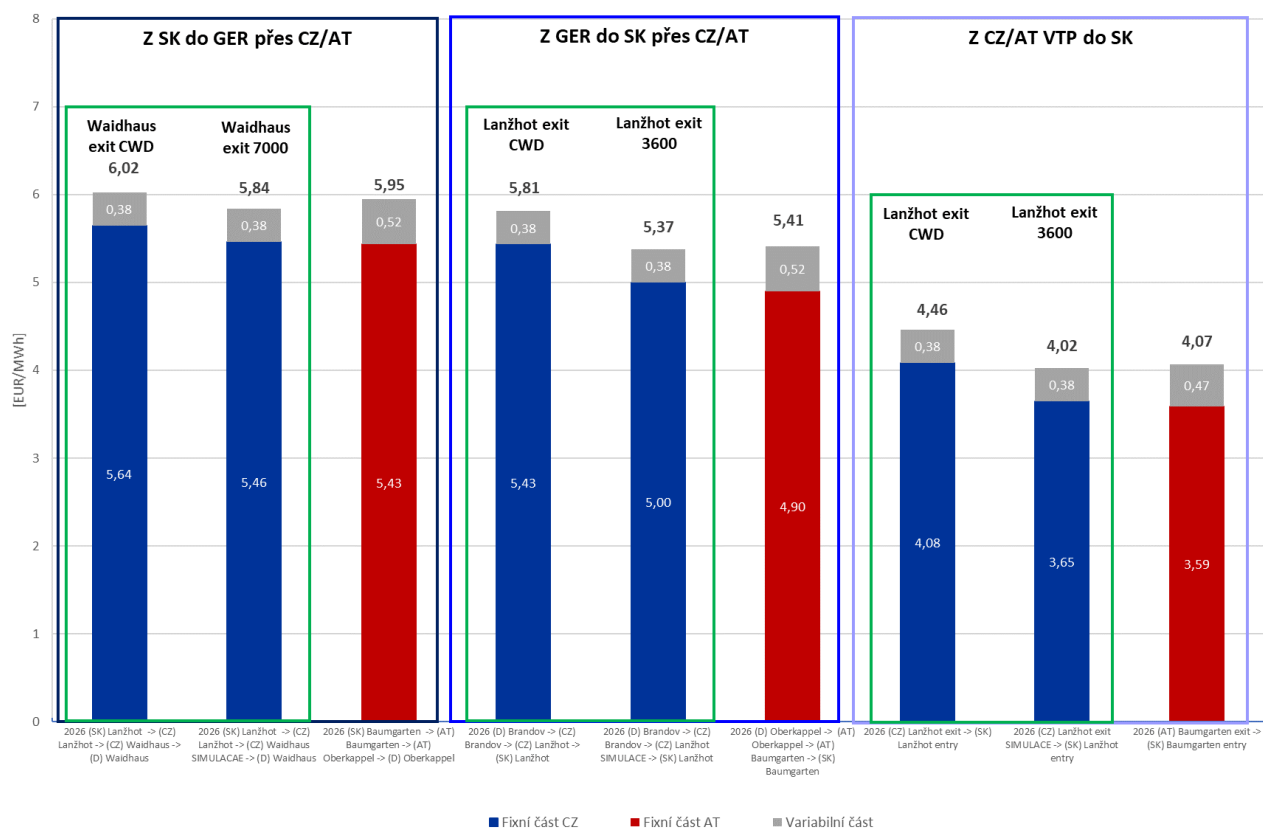
Přes výstupní hraniční bod Lanžhot (SK) je nyní tok omezen a předpokládá se jeho využití na krátkodobé bázi pro vtláčení do zásobníků na Slovensku či při poptávce plynu z Ukrajiny. Pro výstupní hraniční bod Lanžhot je konkurenční přeprava přes Rakousko.

V případě opačného toku plynu ze Slovenska do Německa přes výstupní hraniční bod Waidhaus/Brandov je také konkurenční trasa přes Rakousko.

2026 měsíční kapacitní tarify a variabilní složka (EUR/MWh)

2026 denní kapacitní tarify a variabilní složka (EUR/MWh)

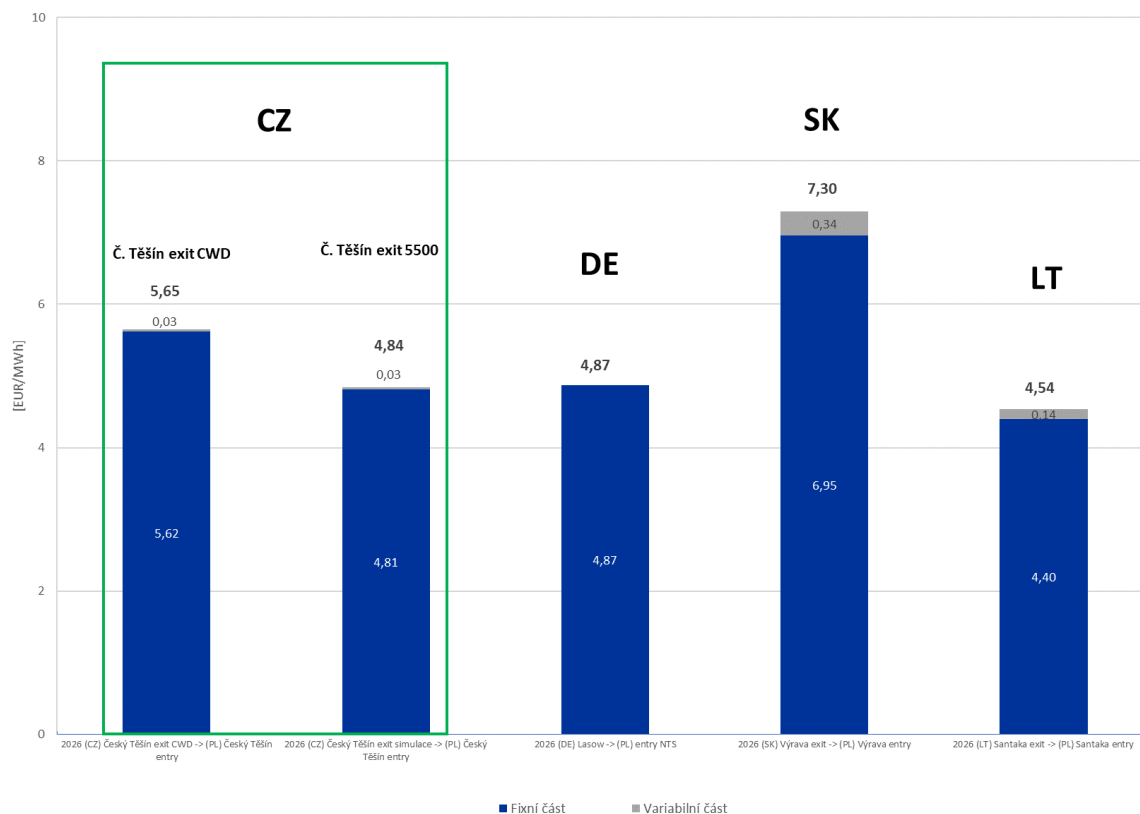
Bez využití cenového srovnání a bez úpravy cen podle článku 6 odst. 4 písm. a) NC TAR by v případě přepravy plynu ze Slovenska do Německa (i v opačném směru) byla nákladovost české přepravní trasy nekonkurenceschopná.

■ Přeprava plynu do Polska

Primárními zdroji plynu pro Polsko je plynovod Baltic pipe (ze severu) a LNG terminál Swinoujscie, zbytek dodávek do Polska bude realizován buď přes Slovensko, Německo, Litvu, nebo ČR. Po snížení ceny na výstupním hraničním bodě Český Těšín pro druhé pololetí roku 2024 z 10 208,39 Kč/MWh/den na 6 500 Kč/MWh/den došlo k více než čtyřnásobnému nárůstu zájmu o rezervaci přepravní kapacity přes tento bod.

Uplatněním ceny, která je stanovena pomocí CWD modelu pro rok 2026 (9 609,38 Kč/MWh/den, viz Tabulka 4) by došlo opět ke snížení konkurenceschopnosti přepravy plynu přes ČR do Polska.

Z CZ/DE/SK/LT do PL - denní kapacitní tarify a variabilní složka 2026 (EUR/MWh)

Z uvedeného srovnání vyplývá, že snížením ceny na výstupních hraničních bodech budou náklady české přepravní trasy pro přepravu plynu pro očekávané požadované směry toku plynu pro krátkodobé produkty nižší (nebo srovnatelné) než náklady konkurenčních tras. Nastavená úroveň tarifů podle cenového srovnání povede k maximálnímu zájmu o českou přepravní trasu, a tedy i k maximálním výnosům provozovatele přepravní soustavy z tranzitní přepravy, z čehož budou mít prospěch i zákazníci.

V případě zohlednění snížených cen na výstupních hraničních bodech a při předpokladu nezměněných očekávaných rezervovaných kapacit na těchto bodech by výsledek CAA testu (včetně jeho součástí) byl nad maximální hranicí uvedenou v NC TAR. Při aplikaci článku 6 odst. 4 písm. a) NC TAR dochází k překročení maximální hranice srovnávacího indexu přidělování nákladů stanovené NC TAR, neboť po snížení cen na výstupních hraničních bodech dochází při zachování očekávaných rezervovaných kapacit ke snížení výnosů přes tyto body, což se projeví ve výsledku srovnávacího indexu.

Uvedené ceny za přepravu plynu přes výstupní hraniční body pro rok 2026 budou součástí návrhu cenového výměru pro rok 2026, který bude dle pravidel uvedených v energetickém zákoně konzultován.

8.5 Regulační účet a jeho narovnávání

V rámci regulačního účtu a jeho narovnávání jsou řešeny veškeré výnosy provozovatele přepravní soustavy související se službou přepravy plynu včetně možnosti zahrnutí výnosů spojených s variabilní složkou ceny, pokud nejsou řešeny v rámci korekce variabilní složky ceny. Narovnání rozdílů spojených s variabilní složkou ceny plynu je popsáno v kapitole 11.4.

8.6 Odůvodnění souladu navrhovaného způsobu implementace s požadavky čl. 7 NC TAR

Zvolené principy cenotvorby pro roky 2026 až 2030 popsané v předchozích částech tohoto dokumentu přináší tyto výhody:

- sazby jsou nákladově orientované;
- sazby vycházejí ze stavu dostupných informací v aktuální situaci, s uvážením míry nejistoty ohledně budoucích toků plynu v Evropě s dopadem na toky přes ČR;
- nedochází ke křížovým dotacím mezi uživateli soustavy v rámci systému a uživateli mezi systémy;
- ceny netvoří bariéru přeshraničního obchodu.

Vyhodnocení metodiky ve smyslu naplnění požadavků stanovených v článku 7 NC TAR je součástí analýzy ACER, který ve všech bodech uvedených v NC TAR vyhodnotil metodiku v souladu s NC TAR.

8.7 Důvody odmítnutí ostatních metodologií

ERÚ v maximální možné míře usiluje o kontinuitu aplikace CWD metodologie při stanovení referenčních cen a nevolí tak žádné alternativní metodologie, včetně např. uplatnění poštovní známky, ani přílišná zjednodušení samotných principů CWD metodologie.

8.8 Srovnání navržené metodiky (cílový model) s metodikou popsanou v čl. 8 NC TAR

V kapitole 8.4 k cílovému modelu jsou popsány jeho odlišnosti od metodiky určování referenčních cen podle vzdálenosti, vážené podle kapacity, která je popsána v čl. 8 NC TAR.

Tabulka 6 Srovnání referenčních cen podle metodiky popsané v čl. 8 NC TAR a cen cílového modelu

Rozdíly v cenách mezi modelem podle čl. 8 NC TAR a cílovým modelem [Kč/MWh/den/rok]					
ENTRY	2026	2027	2028	2029	2030
VIP Brandov	5 526,52	5 833,76	6 134,68	6 296,25	6 245,81
VIP Lanžhot	4 108,00	4 336,38	4 560,06	4 680,16	4 642,67
VIP Waidhaus	6 658,31	7 028,46	7 391,01	7 585,66	7 524,90
Český Těšín	1 188,73	1 254,82	1 319,54	1 354,29	1 343,45
Zásobníky plynu (CZ)	3 058,11	3 228,12	3 394,64	3 484,04	3 456,13
EXIT	2026	2027	2028	2029	2030
VIP Brandov	-892,57	-4 457,45	-4 687,38	-4 810,83	-4 772,29
VIP Lanžhot	91,65	-2 694,32	-2 833,30	-2 907,91	-2 884,62
VIP Waidhaus	-2 199,59	-3 503,54	-3 684,26	-3 781,29	-3 751,00
Český Těšín	654,14	-4 491,55	-4 723,23	-4 847,63	-4 808,79
PDS + PPZ	-2 552,06	-2 693,94	-2 832,90	-2 907,51	-2 884,22
Zásobník plynu (CZ)	2 157,79	2 277,75	2 395,24	2 458,32	2 438,63

Zdroj: ERÚ

9 ORIENTAČNÍ INFORMACE O POLOŽKÁCH UVEDENÝCH V ČL. 30 Odst. 1 písm. a) NC TAR

Pro výpočet referenčních cen dle metodiky CWD ERÚ určil:

- lokality vstupních a výstupních bodů přepravní soustavy (viz kapitola 9.1),
- vzdálenosti mezi vstupními a výstupními body přepravní soustavy (viz kapitola 9.2),
- předpokládané smluvní kapacity na vstupních a výstupních bodech (viz kapitola 9.3),
- předpokládané toky přes vstupní a výstupní body (viz kapitola 9.4).

Základní parametry a vzorce pro výpočet referenčních cen dle metodiky CWD jsou popsány v čl. 8 NC TAR.

9.1 Lokality vstupních a výstupních bodů

Přesné určení fyzické lokality každého vstupního a výstupního bodu přepravní soustavy je nezbytným předpokladem pro výpočet vzdáleností mezi těmito body. Postup určení fyzické lokality pro každý ze čtyř typů vstupních a výstupních bodů:

- pro virtuální propojovací body,
- pro propojovací body,
- pro předávací body mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky,
- pro body zásobníků plynu.

Virtuální propojovací body

V souladu s čl. 19 NC CAM byly na hranicích s Německem v letech 2018 a 2019 zřízeny VIP. Nabízení kapacit a stanovení jim odpovídajících tarifů bude probíhat přímo na těchto virtuálních propojovacích bodech.

Virtuální vstupní hraniční bod Brandov tvoří následující vstupní fyzické hraniční body:

- Hora Svaté Kateřiny;
- BRANDOV – OPAL;
- BRANDOV – EUGAL.

Virtuální výstupní hraniční bod Brandov tvoří následující výstupní fyzické hraniční body:

- Hora Svaté Kateřiny;
- BRANDOV – STEGAL;
- BRANDOV – OPAL;
- BRANDOV – EUGAL.

V důsledku změn v tocích plynu z německé přepravní soustavy do České republiky ukončil provozovatel německé přepravní soustavy GASCADE k 01.10.2024 komerční provoz hraniční předávací stanice Hora Svaté Kateřiny – Olbernhau II, jejíž kapacita byla součástí propojovacího bodu VIP Brandov pro dodávky plynu do České republiky.

Uzavření této stanice však nemá vliv na hodnotu kapacity FZK na německé straně pro VIP Brandov, protože úzká místa, která určují hodnotu výstupní kapacity z Německa, se podle informací společnosti GASCADE nacházejí v jiných částech německé přepravní soustavy. Předávací stanice zůstane zachována a přeprava plynu přes ni bude nadále možná, zejména v případě provozních omezení na sousedních bodech.

Fyzická lokalita VIP Brandov pro účely výpočtu vzdáleností je stanovena ve fyzickém bodě Brandov EUGAL, který je totožný s body Brandov OPAL, Brandov STEGAL a Hora Svaté Kateřiny, protože většina předpokládané smluvní kapacity je plánována na těchto bodech. Virtuální hraniční bod Waidhaus je tvořen vstupním a výstupním hraničním bodem Waidhaus. Fyzická lokalita VIP Waidhaus pro účely výpočtu vzdáleností byla určena v bodě Waidhaus, protože se jedná o totožný bod.

Hraniční bod Lanžhot pro účely výpočtu vzdáleností odpovídá skutečné fyzické lokalitě tohoto bodu.

Tabulka 7 Lokalita virtuálních propojovacích bodů

Fyzická lokalita VIP bodu		Zeměpisná šířka N	Zeměpisná délka E
VIP Brandov	fyzická lokalita IP Brandov – OPAL, IP Brandov – STEGAL, IP EUGAL	50.6435828°	13.3735456°
VIP Waidhaus	fyzická lokalita IP Waidhaus	49.6542775°	12.5260328°
VIP Lanžhot	fyzická lokalita IP Lanžhot	48.7171206°	17.0114119°

Zdroj: NET4GAS

Propojovací body

Fyzická lokalita propojovacího bodu Český Těšín pro účely výpočtu vzdáleností odpovídá skutečné fyzické lokalitě tohoto bodu.

Tabulka 8 Lokalita propojovacích bodů

Fyzická lokalita propojovacích bodů	Zeměpisná šířka N	Zeměpisná délka E
Český Těšín	49.774454790354°	18.605118759951°

Zdroj: NET4GAS

Předávací body mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky

Vzhledem k velkému počtu předávacích stanic mezi provozovatelem přepravní soustavy a provozovateli distribučních soustav ERÚ stanovil, že dojde ke zjednodušení a redukci těchto bodů z několika desítek na osm bodů tak, aby v každé regionální zóně, ve které historicky působily distribuční společnosti, byl právě jeden virtuální bod. V rámci zjednodušení se předpokládá, že fyzická lokalita přímo připojených zákazníků k přepravní soustavě v dané zóně odpovídá lokalitě příslušného virtuálního bodu určeného výpočtem, stejné zjednodušení se pak předpokládá i pro plánované nově přímo připojované zákazníky, jejichž připojení k přepravní soustavě budou v období 2026-2030 realizována.

Technické kapacity jednotlivých předávacích stanic vychází z dokumentace provozovatele přepravní soustavy a z platných propojovacích dohod uzavřených mezi provozovatelem přepravní soustavy a provozovatelem dané distribuční soustavy. Případná existující technická omezení, např. pro sčítání technických kapacit, byla zohledněna. Navýšení technických kapacit v rámci přijatých žádostí o připojení k přepravní soustavě, k jejichž realizaci bude docházet v průběhu období 2026-2030, bylo zohledněno v kapacitách pro příslušné předávací stanice (výstupní body) soustavy.

Seskupení vstupních a výstupních bodů je umožněno ustanovením čl. 8 odst. 1 písm. c) NC TAR. Souřadnice virtuálního bodu jsou stanoveny prostřednictvím agregace souřadnic předávacích stanic v každé zóně zvlášť vážených dle technické kapacity. Výsledné souřadnice jsou neměnné v čase a umožňují předvídatelnost výše sazeb.

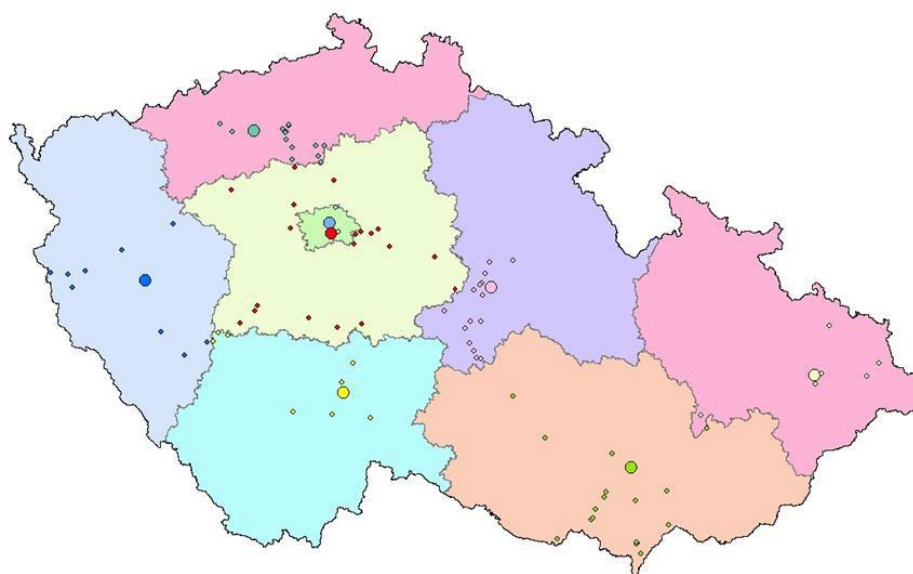
Na základě výpočtu stanovil ERÚ pro účely stanovení vzdáleností výslednou fyzickou lokalitu virtualizovaných předávacích míst mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky následovně:

Tabulka 9 Lokalita virtuálních bodů PDS+PPZ

Zóna	Lokalita virtuálního bodu	
	Zeměpisná šířka N	Zeměpisná délka E
Pražská plynárenská Distribuce	50.0870389°	14.4848375°
EG.D	49.3144286°	14.7444608°
GasNet SZČ, centrální zóna	50.0072292°	14.5626833°
GasNet SZČ, západní zóna	49.6970836°	13.2288914°
GasNet SZČ, severní zóna	50.4607422°	13.8450022°
GasNet, VČ	49.8854014°	15.7057061°
GasNet, JM	49.1217308°	16.8554186°
GasNet, SM	49.6531936°	18.0720167°

Zdroj: NET4GAS

Obrázek 2 Lokalita fyzických bodů mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky v distribučních zónách a virtuálními body

Zdroj: NET4GAS

Body zásobníků plynu

Lokality fyzických bodů vnitrostátních zásobníků plynu byly agregovány do jednoho virtuálního bodu. ERÚ stanovil, že souřadnice agregovaného virtuálního bodu budou vytvořeny ve dvou krocích.

- V prvním kroku byly vytvořeny souřadnice vstupního bodu a výstupního bodu na základě agregace souřadnic jednotlivých lokalit fyzických bodů zásobníků plynu vážených jejich maximální denní těžební/vtláčecí kapacitou. Protože se maximální denní kapacita pro těžbu a vtláčení liší, vznikly takto rozdílné souřadnice pro vstupní virtuální bod zásobníků a pro výstupní virtuální bod zásobníků.
- Ve druhém kroku byl použit prostý průměr těchto dvou souřadnic, aby byly nalezeny souřadnice jednoho agregovaného virtuálního bodu zásobníků plynu.

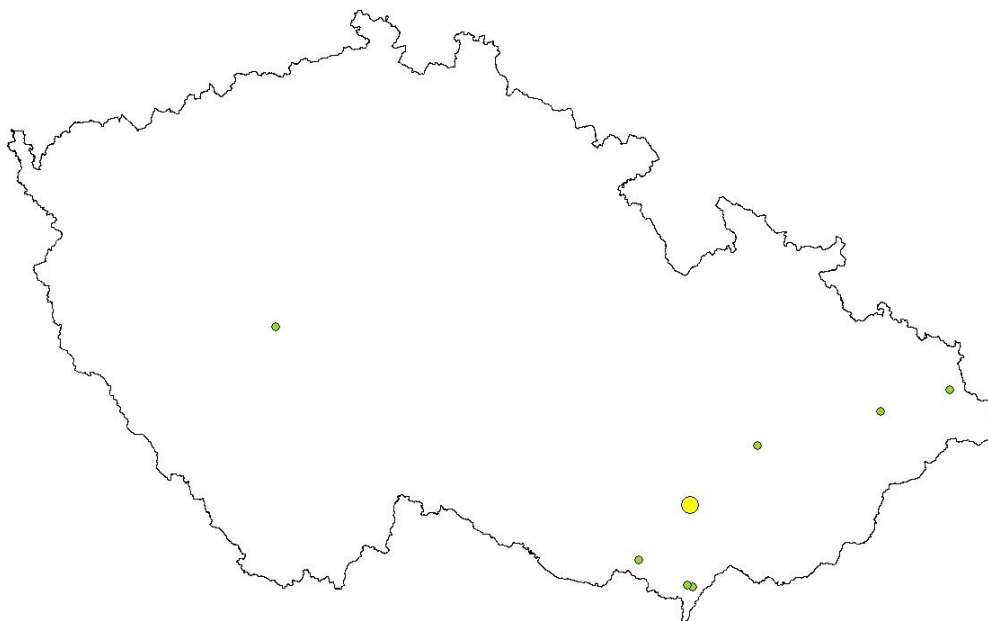
V případě přeshraničního zásobníku plynu Dolní Bojanovice bylo vzhledem k jeho charakteru přistoupeno k částečně odlišnému způsobu stanovení příslušného bodu. V rozsahu přepravní služby pro využití tohoto zásobníku k potřebám domácího trhu bude tento zásobník agregován do virtuálního bodu zásobníku plynu dle výše uvedené metodiky. V rozsahu služby přeshraničního využití zásobníku plynu a přímého napojení do přepravních soustav dvou provozovatelů (NET4GAS a eustream, a.s.), kdy bude jeho prostřednictvím umožněno předání plynu mezi plynárenskými soustavami ČR a Slovenské republiky, bude součástí hraničního bodu Lanžhot a cena služby přeshraničního využití zásobníku bude odpovídat ceně za přepravu plynu přes tento hraniční bod s využitím příslušného multiplikátoru.

Tabulka 10 Lokalita agregovaného virtuálního bodu zásobníku plynu

Lokalita agregovaného VIP bodu	Zeměpisná šířka N	Zeměpisná délka E
Agregovaný virtuální bod zásobníků plynu	49.1019828°	16.9046147°

Zdroj: NET4GAS

Obrázek 3 Lokalita fyzických bodů zásobníků plynu a virtuálního bodu

Zdroj: NET4GAS

9.2 Vzdálenosti mezi vstupními a výstupními body

Vzdálenosti mezi vstupními a výstupními body přepravní soustavy jsou jedním ze základních vstupů při uplatnění metodiky CWD. Jejich výpočet úzce souvisí s určením lokalit v kapitole 9.1.

V souladu s požadavkem čl. 8 odst. 1. písm. c) NC TAR byly brány v úvahu nejkratší vzdálenosti tras plynovodu mezi vstupním bodem nebo seskupením vstupních bodů a výstupním bodem nebo seskupením výstupních bodů. Pro výpočet matice vzdáleností byly nejdříve určeny možné směry toku plynu v soustavě, které jsou v soustavě možné při zohlednění technických parametrů soustavy a které znázorňuje Obrázek 4.

Pro každý vstupní bod E_n a každý výstupní bod E_x existuje právě jedna fyzická lokalita, která je přesně definována v kapitole 9.1. Pro lokality bodů, které se nacházejí přímo na trase plynovodu přepravní soustavy, je výpočet vzdálenosti určen jako vzdálenost trasy plynovodu (nejkratší cesta, která je možná při zohlednění technických omezení). Pro lokality virtuálních bodů, které se nacházejí mimo trasu plynovodu, ERÚ stanovil postup pro výpočet této vzdálenosti. Postup bere v úvahu:

- vzdálenost vzdušnou čarou od virtuálního vstupního bodu k předávací stanici, která je nejbližší tomuto bodu,
- vzdálenost podél potrubí k výstupnímu bodu (resp. předávací stanici, která je nejbližší výstupnímu virtuálnímu bodu),
- vzdálenost vzdušnou čarou od předávací stanice do výstupního virtuálního bodu.

Tabulka 11 Matice vzdáleností mezi vstupními a výstupními body přepravní soustavy

Vzdálenosti [km]		En1	En2	En3	En4	En5 (S1)
		VIP Brandov	VIP Lanžhot	VIP Waidhaus	Český Těšín	PZP
Ex1	VIP Brandov	0	380,5	170	0	407
Ex2	VIP Lanžhot	380,5	0	400,5	0	86
Ex3	VIP Waidhaus	170	400,5	0	0	401
Ex4	Český Těšín	595	228	596	0	308
Ex5	PPD agregace	162	270	287	0	271,5
Ex6	GasNet SZČ, centrální zóna, agregace	161	269	286	0	270,5
Ex7	EG.D agregace	240	236,5	190	0	228
Ex8	GasNet SZČ, západní zóna, agregace	142,5	447,5	66,5	0	376
Ex9	GasNet SZČ, severní zóna, agregace	59	340	195,5	0	342,5
Ex10	GasNet VČ agregace	245,5	200,5	473,5	0	202,5
Ex11	GasNet JM agregace	387,5	83,5	388,5	0	2,5
Ex12	GasNet SM agregace	535	168	536	0	248
Ex13 (S1)	PZP	407	86	401	0	0

Zdroj: ERÚ

9.3 Předpokládaná smluvní kapacita ve vstupních a výstupních bodech

Dalším nákladovým faktorem vstupujícím do výpočtu výsledných tarifů v rámci metodiky určování referenčních cen podle čl. 8 NC TAR, jsou předpokládané smluvní kapacity na vstupních a výstupních bodech. Technické kapacity ve vstupních a výstupních bodech neovlivňují výsledné referenční ceny, a proto je v souladu s čl. 4 odst. 1 písm. a) NC TAR použita pouze předpokládaná smluvní kapacita.

Předpokládané smluvní kapacity pro přepravu plynu mezi systémy jsou odvozeny na základě konzervativního scénáře nezahrnujícího předpoklad zvýšených toků přes Českou republiku. Kapacity pro přepravu plynu v rámci systému jsou predikovány na základě plánovaného odběru České republiky, aktuálních smluv o poskytnutí služby přepravy plynu uzavřených s provozovateli distribučních soustav a přímo připojenými zákazníky a na základě historických průběhů vtláčení a těžby zásobníků plynu. Pro nadcházející období byl rovněž zohledněn predikovaný nárůst kapacit nově připojených zákazníků k přepravní soustavě.

Pro výpočet ročních hodnot ERÚ vytvořil postup pro každý z těchto typů bodů:

- pro virtuální propojovací body a propojovací body,
- pro předávací body mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky,
- pro body zásobníků plynu na území ČR.

Virtuální propojovací body a propojovací body

Předpokládaná smluvní kapacita na vstupních hraničních bodech odpovídá plánované spotřebě České republiky a plánovaným kapacitám pro přepravu plynu mezi systémy v období 2026 až 2030. Pro zásobování České republiky byla zvolena alokace kapacit mezi vstupní body VIP Brandov a VIP Lanžhot odpovídající skutečnému množství toků plynu za období posledních dvanácti po sobě jdoucích měsíců předcházející začátku konzultace (01.11.2023 až 30.10.2024) s výsledným rozložením 57 % VIP Brandov a 43 % VIP Lanžhot.

Pro přepravu plynu mezi systémy pro období 2026-2030 je vybrán konzervativní plán rezervací na průměrné úrovni 10,8 GWh/den/rok, které při jejich 90% využití umožní roční přepravu 3,5 TWh plynu přes Českou republiku do okolních zemí. Tyto předpokládané smluvní kapacity na výstupních hraničních bodech reflektují stav skutečně rezervovaných ročních kapacit a skutečné toky plynu mezi systémy v průběhu let 2023 a 2024.

Tabulka 12 Předpokládaná kapacita na hraničních bodech

Předpokládaná smluvní kapacita na hraničních bodech [MWh/den/rok]	Vstupní hraniční body	Výstupní hraniční body
VIP Brandov	166 247	0
VIP Lanžhot	109 120	6 000
VIP Waidhaus	0	0
IP Český Těšín	0	4 800

Zdroj: ERÚ

Předávací body mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky

Předpokládaná smluvní kapacita na předávacích bodech mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami je určena jako součet předpokládaných smluvních kapacit v jednotlivých zónách pro:

- předpokládané smluvní kapacity mezi přepravní soustavou a distribuční soustavou,
- předpokládané smluvní kapacity mezi přepravní soustavou a přímo připojenými zákazníky,
- předpokládané smluvní kapacity mezi přepravní soustavou a novými přímo připojenými zákazníky.

Vzhledem k tomu, že přímo připojení zákazníci se nacházejí vždy v jedné z osmi distribučních zón, ve kterých historicky působily distribuční společnosti, jsou jejich předpokládané smluvní kapacity přiřítány k předpokládané smluvní kapacitě dané zóny. Předpokládané smluvní kapacity všech osmi zón znázorňuje Tabulka 13. Tato hodnota vychází ze zasmulvněné kapacity distribučních společností dle Smluv o poskytnutí služby přepravy plynu, z předpokládaných smluvních kapacit přímo připojených zákazníků a z předpokládaných smluvních kapacit nových přímo připojených zákazníků v čase jejich očekávaného připojení. Předpokládané smluvní kapacity se použijí jako konstantní pro celé období 2026-2030.

Tabulka 13 Předpokládaná smluvní kapacita mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky v rozdělení podle jednotlivých distribučních zón

Předpokládaná smluvní kapacita mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky [MWh/den/rok]	2026-2030
PPD	105 145
GasNet SZČ, centrální zóna, agregace	104 295
E.OND agregace	32 185
GasNet SZČ, západní zóna, agregace	59 024
GasNet SZČ, severní zóna, agregace	136 116
GasNet, VČ, agregace	75 799
GasNet, JM, agregace	173 836
GasNet, SM, agregace	129 203
Celkem	815 603

Zdroj: ERÚ

Body zásobníků plynu

Předpokládaná smluvní kapacita bodů zásobníků plynu na území České republiky je agregována za všechny zásobníky a vychází z průměru reálného ročního užití kapacit zásobníků za období 2021-2023 včetně zohlednění krátkodobých rezervací.

Předpokládaná smluvní kapacita přeshraničního zásobníku Dolní Bojanovice je určena podle průměrného využití kapacit agregovaných zásobníků plynu na území České republiky za poslední tři roky (2021-2023) včetně převažujících krátkodobých rezervací a s poloviční váhou zohledňující přeshraniční působení zásobníku. Takto stanovená kapacita je v souladu s kapitolou 9.1 zahrnuta do kapacity zásobníků plynu na území ČR.

Tabulka 14 Předpokládaná smluvní kapacita bodů zásobníků plynu

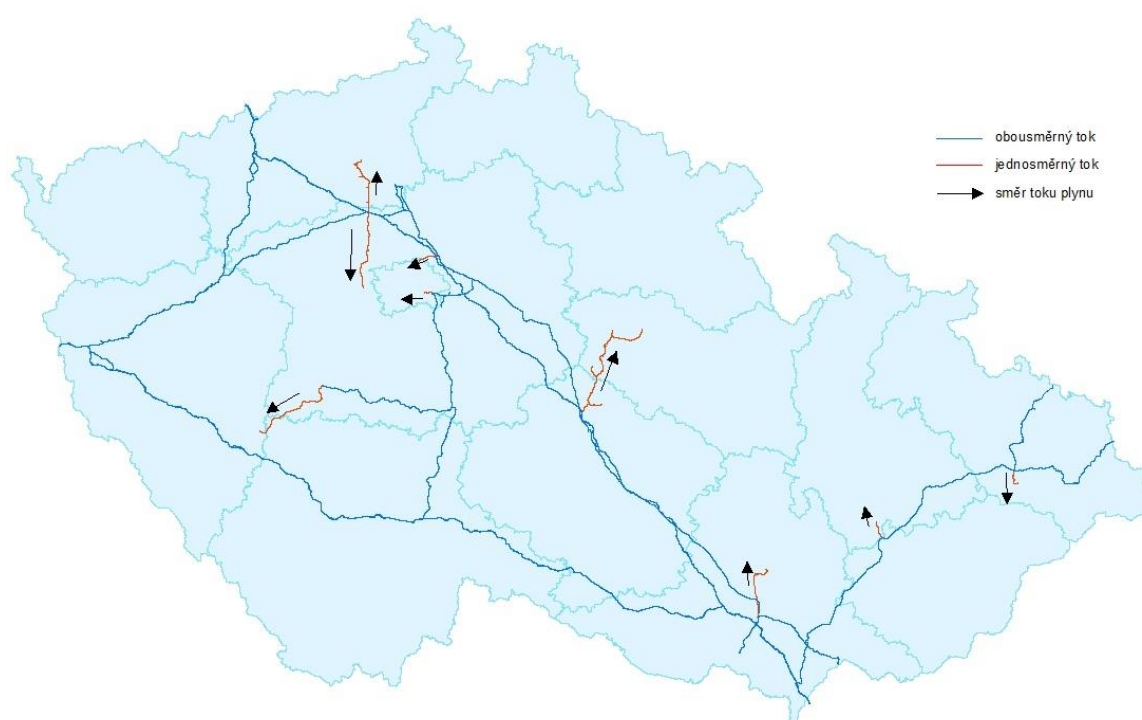
Předpokládaná smluvní kapacita bodů zásobníků plynu [MWh/den/rok]	Vstupní body	Výstupní body
Zásobníky plynu (CZ)	153 033	130 771

Zdroj: ERÚ

9.4 Množství a směr průtoku plynu pro vstupní a výstupní body

Množství a směr průtoku plynu pro vstupní a výstupní body je základem pro stanovení přepravních sazeb založených na komoditě. Technicky možné směry průtoku plynu znázorňuje Obrázek 4. Na všech vstupních a výstupních přeshraničních bodech je možný obousměrný tok plynu, s výjimkou hraničního bodu Český Těšín, kde je prozatím možný pouze výstup z přepravní soustavy, nicméně je v plánu realizace obousměrného propojení – viz kapitola 7.3. Virtuální předávací body mezi přepravní soustavou a distribučními soustavami a přímo připojenými zákazníky umožňují v současné době pouze výstup z přepravní soustavy. V případě, že to bude nezbytné pro zajištění spolehlivého provozu plynárenské soustavy jako celku v důsledku požadavků a vlivu působení uživatelů soustavy (např. růst výroby biometanu připojené do distribuční sítě v České republice), budou realizovány instalace umožňující reverzní tok mezi distribuční a přepravní soustavou. V takovém případě dojde k posouzení dopadů těchto opatření na relevantní parametry regulace. Agregovaný virtuální bod zásobníků plynu umožňuje vstup i výstup do/z přepravní soustavy.

Obrázek 4 Možné směry toku plynu

Zdroj: NET4GAS

Předpokládané toky na vstupních a výstupních bodech

Předpokládané toky vycházejí z předpokládaných rezervovaných kapacit na jednotlivých vstupních a výstupních bodech a z očekávané domácí spotřeby.

U stanovení předpokládaných toků pro domácí spotřebu a pro zásobníky plynu lze vycházet ze stabilního využití zásobníků plynu a z očekávaného vývoje poptávky po plynu pro Českou republiku v letech 2026-2030. Stanovení předpokládaných toků přes výstupní hraniční body je, vzhledem k závislosti na mnoha vnějších proměnných, mnohem složitější (konkurence různých zdrojů plynu v EU, geopolitické dopady války na Ukrajině, počasí atd.).

Výsledné předpokládané průměrné toky na vstupních bodech znázorňuje Tabulka 15. Pro zásobování České republiky byla zvolena alokace mezi vstupní body VIP Brandov a VIP Lanžhot odpovídající skutečnému množství toků plynu za období posledních dvanácti po sobě jdoucích měsíců předcházející začátek konzultace (01.11.2023 až 30.10.2024) s výsledným rozložením 57 % VIP Brandov a 43 % VIP Lanžhot. Mezi výstupními body přepravní soustavy dominuje domácí bod představující domácí spotřebu plynu. Přeprava plynu mezi systémy je pak rozložena mezi hraniční bod Lanžhot a Český Těšín s mírnou převahou výstupního bodu Lanžhot.

Tabulka 15 Předpokládané toky na vstupních a výstupních bodech pro rok 2026

Předpokládané toky na bodech [TWh]	Vstupní body	Výstupní body
Spotřeba ČR	x	79,3
PZP	33	33
VIP Brandov	47,3	0
VIP Lanžhot	35,6	2
VIP Waidhaus	0	0
Český Těšín	0	1,6

Zdroj: ERÚ

9.5 Znázornění struktury přepravní soustavy s přiměřenou úrovní podrobnosti

Obrázek 5 Struktura přepravní soustavy

Zdroj: NET4GAS

10 INFORMACE UVEŘEJŇOVANÉ NA ZÁKLADĚ ČL. 26 Odst. 1 PÍSM. A) BOD V) NC TAR

Čl. 7 NC TAR a čl. 13 nařízení 715/2009/ES stanovují elementární požadavky na tarify spojené s přístupem k přepravní soustavě.

ERÚ je přesvědčen, že metodika stanovení referenčních cen respektuje legislativní požadavky a zajišťuje spravedlivé rozdělení nákladů mezi různé uživatele soustavy. Metodika stanovení referenčních cen zohledňuje všechny klíčové alokační faktory stejně jako vzdálenosti mezi relevantními body a kapacity na těchto bodech. Jedná se o komplexní model, který:

- minimalizuje možnost významné změny tarifních poplatků na dotčených propojovacích bodech v případě absence dlouhodobé rezervace přepravních kapacit,
- podporuje efektivní využívání přepravní soustavy,
- předchází křížovým dotacím mezi uživateli soustavy,
- podporuje přeshraniční obchod.

11 PŘEPRAVNÍ SAZBY ZALOŽENÉ NA KOMODITÁCH (VARIABILNÍ SLOŽKA CENY)

11.1 Způsob stanovení variabilní složky ceny

Pro výběr nákladů spojených s provozem kompresních a předávacích stanic je v České republice dlouhodobě využívána alokace nákladů na variabilní složku ceny na výstupních bodech přepravní soustavy. Na roky 2026-2030 je zachován výběr těchto nákladů v rámci variabilní složky ceny na výstupních bodech přepravní soustavy.

Variabilní složka ceny je stanovena na základě následujících komoditních nákladů:

- náklady na pořízení plynu a elektřiny na pohon na kompresních a předávacích stanicích,
- náklady na nákup plynu pro krytí ztrát v soustavě,
- daně a náklady na emisní povolenky.

Množství plynu a elektřiny pro pohon kompresních a předávacích stanic je odvozeno od plánovaného množství plynu přepraveného soustavou na základě hydraulické simulace. Plánované množství ztrát pro regulovaný rok se stanoví jako klouzavý aritmetický průměr pětileté řady vykázaných skutečných hodnot ztrát v přepravní soustavě.

Tato složka ceny je nezávislá na ostatních kapitálových a provozních nákladech na přepravu plynu, které jsou alokovány do ceny za rezervovanou kapacitu. V praxi je tedy tato složka nezávislá na nákladech, odpisech a zisku spojených s vlastní technologií.

Pro výstupní bod do virtuálního zásobníku plynu, zákazníky přímo připojené k přepravní soustavě, výstupní bod přes souhrn předávacích míst mezi přepravní a distribuční soustavou a pro výstupní hraniční body bude variabilní složka ceny stanovena pro daný rok v Kč/MWh. Alternativně lze pro stanovení variabilní složky ceny na výstupních hraničních bodech použít koeficient násobený indexem krátkodobého trhu¹⁵ pro daný den přepravy. Výsledná denní cena v EUR/MWh se v takovém případě převádí na Kč/MWh denním kurzem vyhlášeným ČNB v aktuálním plynárenském dni.

Poplatek za průtok stanovený v Kč/MWh a uplatněný na výstupních bodech v rámci systému v sobě zahrnuje plánované hodnoty objemu a ceny energie, která by měla být spotřebována zejména na pohon kompresních stanic, a tedy provozovatel přepravní soustavy a zákazníci jsou v daném roce plně vystaveni riziku odchylky vůči skutečné tržní ceně a objemu spotřebované energie. Příslušný rozdíl nákladů podléhá v dalších letech vypořádání prostřednictvím korekce, a pokud cenová i množstevní odchylka ve skutečnosti působí stejným směrem, velikost následné nákladové korekce se multiplikuje.

V případě přepravy mezi systémy může být poplatek za průtok alternativně koncipován s pomocí tzv. „normativu“, čímž dochází k omezení cenového rizika z případného rozdílu plánované a skutečné ceny energie na pohon, neboť konstrukce poplatku nefixuje plánovanou cenu energie předem na celý rok, ale umožňuje reagovat na vývoj aktuálních (denních) tržních cen plynu. Tento přístup pomáhá zmírnit nákladové odchylky a cash-flow riziko provozovatele přepravní soustavy, zejména v případě vyšších přeshraničních toků plynu, tedy toků, jejichž velikost se zejména v době neexistujících dlouhodobých rezervací přeshraničních kapacit i v důsledku války na Ukrajině velmi obtížně plánuje.

Vzhledem k tomu, že v obou uvedených případech dochází po skončení příslušného roku k vyhodnocení rozdílu mezi skutečnými výnosy a náklady na energie pro pohon kompresních stanic, nedochází k diskriminaci uživatelů sítě a obě kategorie se budou na úhradě skutečných nákladů prostřednictvím příslušných korekcí podílet stejným způsobem.

Variabilní složka ceny byla stanovena aplikací čl. 4 odst. 3 písm. a) bodu ii) NC TAR na základě předpokládaných toků.

Alokace komoditních nákladů na vstupní a výstupní body je určena v poměru 0/100, což je v souladu s dosavadní praxí v České republice, kdy variabilní složka ceny byla stanovena pouze na výstupních bodech a na vstupních bodech byla ve výši 0.

¹⁵ § 88 vyhláška č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem

11.2 Podíl povolených výnosů, který má být dle předpokladu těmito sazbami pokryt

Výnosy z přepravních služeb se v České republice skládají z oddělené kapacitní a komoditní části. Kapacitní část výnosů z přepravních služeb je založena na povolených výnosech. Komoditní část výnosů z přepravních služeb je tvořena výnosy z přepravních sazeb založených na komoditách. Z důvodu oddělení těchto výnosů není určen podíl povoleného výnosu, který má být variabilní složkou ceny pokryt.

11.3 Orientační přepravní sazby založené na komoditách

Předpokládanou výši variabilní složky ceny uvádí Tabulka 16. Jedná se o předpoklad založený na aktuálních cenách plynu a elektřiny, který bude pro rok 2026 aktualizován v průběhu roku 2025 a následně vždy před začátkem období platnosti sazeb.

Tabulka 16 Orientační výše variabilní složky ceny na výstupních bodech

Variabilní složka ceny [Kč/MWh]	2026-2030
Pro výstupní bod pro užívání soustavy v rámci systému (PDS a PPZ)	0,86
Pro výstupní bod pro užívání soustavy v rámci systému (PZP)	0,86
Pro výstupní bod pro užívání soustavy mezi systémy (HB)	0,86

Zdroj: ERÚ

11.4 Korekce skutečných nákladů a výnosů u variabilní složky ceny

Vzhledem k možné volatilitě ceny plynu, elektrické energie a emisních povolenek lze očekávat rozdíly mezi skutečnými výnosy provozovatele přepravní soustavy založenými na plánovaných vstupních parametrech zahrnutých do variabilní složky ceny a skutečnými uznanými náklady na nákup elektrické energie, plynu, emisních povolenek včetně souvisejících daní a poplatků. Z tohoto důvodu bude existovat mechanismus korekce pro zajištění nákladové neutrality provozovatele přepravní soustavy.

11.5 Srovnávací index přidělování nákladů u sazeb založených na komoditě

Podle čl. 5 odst. 1 písm. b) bod i) NC TAR byly pro posuzování přidělování nákladů u sazeb založených na komoditách využity hodnoty plánovaného přepraveného množství plynu. Vzhledem k tomu, že jsou sazby založené na komoditě stanoveny ve stejné výši na všech výstupních bodech a jediným nákladovým faktorem je přepravené množství plynu, je index přidělování nákladů 0 %.

12 ROZDÍL V ÚROVNI PŘEPRAVNÍCH SAZEB V AKTUÁLNÍM OBDOBÍ A V OBDOBÍ, KTERÉHO SE METODIKA TÝKÁ

Rozdíl v úrovni přepravních sazeb za stejný druh přepravní služby platných v aktuálním období platnosti sazeb a v období platnosti sazeb, pro které se daná informace zveřejňuje, uvádí Tabulka 17.

Tabulka 17 Rozdíl v úrovni přepravních sazeb

Orientační referenční ceny za rezervovanou kapacitu [Kč/MWh/den/rok]			
ENTRY	2025	2026	Rozdíl
VIP Brandov	1 158,94	2 317,88	100 %
Lanžhot	744,21	1 722,94	132 %
VIP Waidhaus	1 327,27	2 792,56	110 %
Český Těšín	225,53	498,57	121 %
Zásobníky plynu (CZ)	0,00	0,00	
EXIT	2025	2026	Rozdíl
VIP Brandov	6 500,00	7 000,00	8 %
Lanžhot	6 500,00	3 600,00	-45 %
VIP Waidhaus	6 500,00	7 000,00	8 %
Český Těšín	6 500,00	5 500,00	-15 %
PDS + PPZ	8 159,92	6 243,19	-23 %
Zásobníky plynu (CZ)	0,00	0,00	

Variabilní složka ceny [Kč/MWh]			
EXIT	2025	2026	Rozdíl
Výstupní hraniční bod	0,0016 x C _{OTE} *	0,86	
Výstupní bod do zásobníků	1,74	0,86	- 51 %
Výstupní domácí bod	1,74	0,86	- 51 %

* C_{OTE} je index krátkodobého trhu s plynem

Zdroj: ERÚ

12.1 Zjednodušený model sazeb

Zjednodušený model sazeb je zveřejněn na internetových stránkách Energetického regulačního úřadu.

13 PEVNÁ POUŽITELNÁ CENA

Přístup pevné použitelné ceny popsany v čl. 24 písm. b) NC TAR nebude v letech 2026 až 2030 použit.

14 KONZULTACE V SOULADU S ČL. 28 NC TAR

14.1 Nastavení úrovně multiplikátorů

Obecné principy pro stanovení úrovně multiplikátorů

Přepavní soustava je navržena tak, aby zvládla přepravit velké toky plynu během špičkových odběrů. Nicméně za průměrných podmínek je využívána jen částečně. Multiplikátory uplatňované na tarify pro krátkodobé produkty s kratší dobou platnosti umožňují zpoplatnit více uživatele soustavy, kteří přispívají ke špičkové spotřebě než uživatele soustavy s plochým profilem požadavků na přepravu. Při využívání těchto multiplikátorů je klíčové nalézt rovnováhu mezi efektivním využíváním systému a výběrem výnosů. Nízké hodnoty multiplikátorů představují motivaci pro obchodníky, aby profilovali své rezervace přepravních kapacit podle svých potřeb, zatímco vysoké multiplikátory by měly zvýšit jejich zájem o dlouhodobější rezervace (roční a delší rezervace).

Při nastavování výše multiplikátorů tak bylo nezbytné v souladu s NC TAR zohlednit tyto aspekty¹⁶:

- rovnováha mezi umožněním krátkodobého obchodování s plynem a poskytováním dlouhodobých signálů pro efektivní investice do přepravní soustavy,
- dopad na výnosy z přepravních služeb a jejich pokrytí,
- potřeba zabránit křížovým dotacím mezi uživateli soustavy a zajistit, aby se ve vyvolávacích cenách co nejvíce odrážely náklady,
- situace, kdy dojde k fyzickému a smluvnímu překročení kapacity,
- dopad na přeshraniční toky.

Multiplikátory tak ze své podstaty stanovují úroveň cenové diferenciacce mezi kapacitními produkty s odlišnou dobou trvání (roční, čtvrtletní, měsíční, denní, vnitrodenní).

Tabulka 18 Hodnotící kritéria pro nastavení výše multiplikátorů

Hodnotící kritérium	Nízká hodnota multiplikátoru	Vysoká hodnota multiplikátoru
Potřeba zabránit křížovým dotacím mezi uživateli soustavy a zajištění vyšší míry reflexe nákladů ve vyvolávacích cenách	-	+
Předcházení situacím fyzického a smluvního nedostatku přepravních kapacit	+	+
Podpora krátkodobého obchodování	+	-
Dlouhodobé signály pro efektivní investice do přepravní soustavy	-	+
Dopad na výnosy z přepravních služeb a jejich pokrytí	-	+
Dopad na přeshraniční toky	0	0

Zdroj: ERÚ

¹⁶ Čl. 28 odst. 3 písm. a) NC TAR

Argumenty pro nastavení vysoké úrovně multiplikátorů:

- podporuje rezervaci přepravní kapacity na roční bázi,
- obchodníci platí za svoji špičkovou poptávku po kapacitě, jedná se o nákladově orientovaný parametr.

Cena za rezervaci přepravní kapacity s dobou trvání kratší než rok však odráží náklady pouze tehdy, pokud jsou využívány pro profilovou rezervaci. Zároveň je nezbytné zohlednit predikci využití soustavy. Pokud není možné tuto predikci s akceptovatelnou mírou pravděpodobnosti určit, je hodnota jednotlivých multiplikátorů nástrojem pro dosažení nákladové projekce do aplikovaného tarifu.

Z pohledu dlouhodobých signálů pro efektivní investice do přepravní soustavy je relevantní konstatovat, že nízká hodnota multiplikátorů činí roční kapacitní produkty relativně neatraktivními. Obchodníci nejsou motivováni využívat tyto produkty v následujícím plynárenském roce. V případě, že nejsou poskytovány jasné signály pro efektivní investice, hrozí riziko nedostatečných investic do soustavy. Samozřejmě zároveň platí, že hrozí riziko vysokých investic, které nebudou mít oporu v poptávce po přepravní kapacitě.

Nastavení nízké úrovně multiplikátorů vyvolá pozitivní přínosy na prodej kapacitních produktů na krátkodobé bázi. Rezervace přepravní kapacity bude přímo korelovat s potřebou jejího využití, které odráží aktuální podmínky určující poptávku po plynu. Uživatelé přepravní soustavy tak mají k dispozici signifikantně flexibilní nástroj pro realizaci odezvy na dynamické změny na trhu.

V aspektu fyzického a smluvního nedostatku přepravních kapacit lze identifikovat pozitivní přínosy nízké i vysoké úrovně multiplikátorů. Nízké hodnoty multiplikátorů podpoří prodej kapacity na základě situace na trhu, což vyvolá efekt v podobě menšího prodeje nevyužité kapacity, a tím se jedná o opatření směřující k prevenci nedostatku smluvní kapacity. Na druhou stranu vysoká hladina multiplikátorů poskytuje signál pro efektivní investice do soustavy, a jedná se tak o opatření směřující k prevenci nedostatku fyzické kapacity.

V případě dopadu na přeshraniční toky plynu nelze identifikovat jednoznačné argumenty pro nízkou nebo vysokou úroveň multiplikátorů. Dopad na přeshraniční tok je determinován především cenovým rozdílem mezi trhy a očekávaným vývojem tohoto spreadu. Nízká hodnota multiplikátorů podpoří, jak je již uvedeno výše, prodej přepravní kapacity v návaznosti na aktuální situaci na trhu, což umožní obchodníkům dynamicky reagovat na změny cenových spreadů, což povede ke zvýšení přeshraničních toků plynu. Vysoká úroveň multiplikátorů naproti tomu podpoří kapacitní produkty s dlouhou dobou trvání. Jakmile je přepravní kapacita zakoupena, představuje utopené náklady, a jakýkoli cenový rozdíl může být využit k pokrytí těchto nákladů, což opět vede ke zvýšení přeshraničních toků plynu.

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že neexistuje jediné správné řešení úlohy řešící nastavení výše multiplikátorů. Multiplikátor by měl vždy s sebou nést informaci, že volba konkrétního kapacitního produktu představuje kompromis mezi náklady na pořízení tohoto produktu a jeho přidanou hodnotou, kdy oba faktory je nezbytné vztahovat k ceně ročního kapacitního produktu. Náklady na přepravní kapacitu jsou vyvolány především velikostí poptávky po této kapacitě. Provozovatel přepravní soustavy udržuje rozsáhlou a kapacitně dostatečnou síť, aby byl schopen pokrýt požadavky na přepravu v období maximální poptávky. Z pohledu dimenzování soustavy jsou tak přepravní kapacity k dispozici nejen v období špičkové spotřeby, ale i po zbytek roku. Náklady na poskytování krátkodobé přepravní kapacity v období vysoké poptávky se tak podstatně neliší od nákladů na nabídku kapacity v průběhu roku.

Vzhledem k tomu, že multiplikátor roven jedné nelze považovat za přiměřený a odpovídající situaci na trhu s plynem v ČR, je bez jakékoli pochybnosti evidentní, že multiplikátor musí být vyšší. Jeho hodnota musí vytvářet podmínky pro rovnováhu mezi jednotlivými kapacitními produkty tak, aby pro každý z těchto produktů existovalo oprávněné místo v kapacitním portfoliu každého obchodníka (pokud by byla hodnota multiplikátoru pro čtvrtletní kapacitní produkt vyšší než pro měsíční produkt, nebo pokud by hodnota byla stejná, neměl by čtvrtletní produkt jakoukoli přidanou hodnotu). Výchozí premisou pro nastavení multiplikátorů je, že čtvrtletní multiplikátor je nižší než měsíční, ten je nižší než denní, který je nižší než vnitrodenní (cena za rezervaci vnitrodenní přepravní kapacity se stanovuje jako 1/24 denní ceny pro každou hodinu zbývající do konce plynárenského dne).

Úrovně multiplikátorů

Tabulka 19 Nastavení výše multiplikátorů pro rok 2026

Nastavení multiplikátorů	
Kapacitní produkt	Multiplikátor
Čtvrtletní	1,1
Měsíční	1,25
Denní	1,5
Vnitrodenní	1,7

Zdroj: ERÚ

Úrovně multiplikátorů splňují požadavky uvedené v čl. 13 NC TAR, a to, že se u čtvrtletního a měsíčního kapacitního produktu pohybují v rozpětí od 1 do 1,5 a u denních a vnitrodenních produktů se pohybují v rozpětí od 1 do 3.

14.2 Nastavení úrovně sezónních faktorů a výpočtů uvedených v čl. 15 NC TAR

Sezónní faktory pro stanovení vyvolávací ceny kapacitních přepravních produktů nejsou v České republice používány a nepředpokládá se ani jejich budoucí zavedení. V souvislosti s dřívějšími konzultacemi návrhů nastavení pravidel fungování trhu s plynem v ČR nebyla zaznamenána poptávka po zavedení sezónních přepravních tarifů ze strany uživatelů ani provozovatele přepravní soustavy. Důvodem je pravděpodobně existence krátkodobých přepravních tarifů, které uživatelům přepravní soustavy umožňují v dostatečné míře strukturovat své kapacitní potřeby a zároveň respektují potřebu krytí nákladů, které krátkodobé přepravní produkty vyvolávají. Vzhledem k rozsahu přepravní soustavy v České republice nedochází k případům, kdy by byl např. v zimním období nedostatek dostupné přepravní kapacity a bylo nutné tuto skutečnost a s ní související vyšší náklady zohledňovat ve struktuře přepravních tarifů.

14.3 Úroveň slev uvedených v čl. 9 odst. 2 a v čl. 16 NC TAR

V České republice nejsou v současné době provozována zařízení LNG ani infrastruktura vybudovaná za účelem ukončení izolace členských států EU. Ustanovení čl. 9 odst. 2 NC TAR proto nebude použito.

V České republice byl doposud pro stanovení vyvolávacích cen kapacitních produktů pro přerušitelnou přepravní kapacitu uplatňován přístup následné slevy, kdy uživatelé soustavy obdrží náhradu poté, co přerušení skutečně nastane. Velikost této náhrady je transparentně stanovena ERÚ.

ERÚ vzhledem k dostatečné velikosti přepravních kapacit na všech vstupních i výstupních hraničních bodech nemá k dispozici data, na jejichž základě by stanovil pravděpodobnost přerušení, která je nezbytná pro stanovení předběžné slevy na jednotlivých vstupních nebo výstupních hraničních bodech.

V souladu s čl. 16 odst. 4 NC TAR tak bude pro kapacitní produkty s přerušitelnou kapacitou aplikován režim následných slev (kompenzací při přerušení) za přerušenou část kapacity ve výši trojnásobku ceny za denní standardní pevnou kapacitu. V případě výskytu přerušení na hraničním bodě provede ERÚ analýzu pravděpodobnosti přerušení a pro následující období bude zavedena předběžná sleva podle čl. 16 odst. 2 NC TAR.

Oddělení regulace cen v plynárenství

Vydání: 30.04.2025

Energetický regulační úřad

Masarykovo náměstí 91/5, 586 01 Jihlava

+420 564 578 666

podatelna@eru.gov.cz

ID datové schránky ERÚ eeuaau7

eru.gov.cz

Vladimír Černý

vedoucí

Oddělení kanceláře Rady

V Jihlavě dne 30.04.2025

Energetický regulační úřad

Masarykovo náměstí 91/5, 586 01 Jihlava

+420 564 578 666

podatelna@eru.gov.cz

ID datové schránky ERÚ eeuaau7

eru.gov.cz/erv